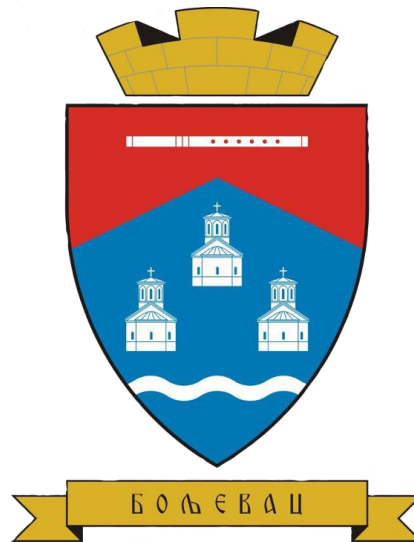

ОПШТИНА БОЉЕВАЦ

ЛОКАЛНИ АКЦИОНИ ПЛАН ЗА СОЦИЈАЛНО УКЉУЧИВАЊЕ РОМА И РОМКИЊА У ОПШТИНИ БОЉЕВАЦ ЗА ПЕРИОД 2022–2024. године

Бољевац, новембар 2021. године

Садржај

1	УВОДНА РЕЧ ПРЕДСЕДНИКА ОПШТИНЕ	4
2	УВОД	5
2.1	Консултације са заинтересованим странама и циљним групама	6
2.2	Спровођење јавне расправе	6
3	СТРАТЕШКИ И ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ОКВИР НА ЛОКАЛНОМ НИВОУ	7
3.1	Документи јавних политика општине Бољевац	7
3.2	Кључни налази ex-post анализе претходног ЛАП-а за инклузију Рома	8
3.3	Институционални оквир на локалном нивоу	12
4	ОПШТИ ПОДАЦИ О ОПШТИНИ	14
4.1	Географски подаци	14
4.2	Историјски подаци	14
4.3	Положај Рома на територији општине Бољевац	15
4.4	Историјат Рома	16
4.5	Демографски подаци	16
4.6	Општи подаци о Ромима	17
4.6.1	Образовање	18
4.6.2	Регистрована незапосленост	20
4.6.3	Становање	22
4.6.4	Здравствена заштита	23
4.6.5	Социјална заштита	24
4.7	Политике и праксе локалне управе и локалних институција	24
4.7.1	Образовање	24
4.7.2	Становање	25
4.7.3	Запошљавање	25
4.7.4	Социјална заштита	26
4.7.5	Пројектне иницијативе на локалном нивоу	26
4.8	SWOT анализа	27
4.8.1	Образовање	27
4.8.2	Запошљавање	28
4.8.3	Социјална и здравствена заштита	29
4.8.4	Становање	29
5	ЦИЉЕВИ И МЕРЕ	31

5.1	Општи циљ _____	31
5.1.1	Анализа опција за остварење циља _____	31
5.2	Посебни циљеви и мере _____	31
6	АКЦИОНИ ПЛАН _____	34
7	ФИНАНСИЈСКИ ОКВИР ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЛОКАЛНОГ АКЦИОНОГ ПЛАНА _____	51
8	ОКВИР ЗА ПРАЋЕЊЕ СПРОВОЂЕЊА, ВРЕДНОВАЊЕ УЧИНАКА И ИЗВЕШТАВАЊЕ _____	55
1.1	Поступак спровођења и одговорност актера _____	55
1.2	Вредновање учинка и извештавање _____	56
9	ЛИСТА СКРАЋЕНИЦА _____	57
10	ПРИЛОЗИ _____	58

1 УВОДНА РЕЧ ПРЕДСЕДНИКА ОПШТИНЕ

Усвајање Локалног акционог плана за социјално укључивање Рома и Ромкиња у општини Бољевац за период 2022-2024. године представља даљи корак локалне самоуправе у правцу стратешког планирања потреба и интереса наших грађана из ромске заједнице. Овај документ почива на анализи стања, проблема и потреба припадника ромске популације на подручју општине Бољевац. У складу са тим, Локални акциони план за социјално укључивање Рома и Ромкиња у општини Бољевац обухвата области образовања, становања, запошљавања, здравствене и социјалне заштите.

Документ је израђен уз координисани рад Мобилног тима за унапређење положаја Рома на територији општине Бољевац са радним групама за наведене области, у које су били укључени представници локалне самоуправе, педагошки асистент, и координатор за Ромска питања општине Бољевац, Дома здравља Бољевац, ПУ „Наша радост“, основних и средње школе, Центра за социјални рад Бољевац, Националне службе за запошљавање, ромске невладине организације Друштво “РОМ”.

Све активности планирамо да реализујемо у партнерству са свим чиниоцима који су учествовали у креирању овог документа. Овим документом испуњавамо и прописане формалне услове Европске уније којим се, поседовање овог стратешког документа, отварају врата европских фондова за социјалну заштиту, програме и услуге намењене најугроженијем становништву. Кроз дефинисане механизме пратићемо реализацију мера које треба да допринесу остварењу циљева који су постављени Локалним акционим планом за социјално укључивање Рома и Ромкиња у општини Бољевац за период 2022-2024. године.

Верујем да ће Локални акциони план за социјално укључивање Рома и Ромкиња у општини Бољевац за период 2022-2024. године допринети унапређењу квалитета живота ромске заједнице у Бољевцу.

Председник општине Бољевац
др Небојша Марјановић

2 УВОД

Влада Републике Србије је на седници одржаној 3. марта 2016. године усвојила *Стратегију за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Републици Србији за период од 2016. до 2025. године*¹ (у даљем тексту: Стратегија). Овај документ је настао из потребе да се на један системски и свеобухватан начин питања социјалног укључивања Рома и Ромкиња унапреде, како на националном, тако и на локалном нивоу уз коришћење искустава у спровођењу претходне *Стратегије за унапређивање положаја Рома у Републици Србији (2009-2015)* и полазних основа за израду нове стратегије. Институционални ресурси за припрему и спровођење Стратегије чине: Савет за унапређење положаја Рома и спровођење Декаде укључивања Рома, Канцеларија за људска и мањинска права, Тим за социјално укључивање и смањење сиромаштва, ресорна министарства која су задужена да воде јавне политике од интереса за остваривање стратешких мера и потпредседница Владе Републике Србије и министарка грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, која у име Владе координира рад државних органа, као и органа јединица локалних самоуправа и јавних предузећа у вези са унапређењем положаја Рома и Ромкиња².

Роми су једна од најугроженијих друштвених група, те је циљ Владе Србије да, кроз удружени напор целог друштва, унапреди њихов положај како би се смањиле неједнакости које постоје између Рома и Ромкиња и остатка становништва. Стратегија је стратешки документ који за период од девет година дефинише начине за интензивирање рада институција на националном и локалном нивоу за питања социјалног укључивања Рома и Ромкиња и сузбијање њихове дискриминације, односно за стварање услова за пун приступ остваривању људских права особа ромске националности. Стратегија покрива пет приоритетних области: образовање, становање, запошљавање, здравље и социјалну заштиту.

Локалне самоуправе располажу механизмима на основу којих могу да управљају и спроводе инклузивне јавне политике, а осим тога *Закон о локалној самоуправи* их обавезује да се старају о остваривању људских и мањинских права. Овакво усмерење стратешких мера омогућава праћење остваривања права Рома и Ромкиња и напредак у вези са применом инклузивних политика, најпре, у локалној заједници, а потом и широј друштвеној заједници. На основу непосредних података и информација, локалне самоуправе могу да унапреде инструменте и механизме помоћу којих је могуће елиминисати узроке отежаног приступа правима и структурног сиромаштва Рома и Ромкиња. С тим циљем, Влада РС путем Стратегије истиче потребу да локалне самоуправе припремају и усвајају локалне акционе планове, усклађене са реалним, општим и локалним економским и социјалним развојем, да обучавају стручне тимове у локалној самоуправи који би били способни да припреме, спроводе и управљају локалном стратегијом и да обезбеде средства у локалним буџетима за спровођење мера социјалног укључивања Рома и Ромкиња, те осигурају доследно утврђивање одговорности за њихово спровођење.

Документ *«Локални акциони план за социјално укључивање Рома и Ромкиња у општини Бољевац за период 2022-2024. године»* (у даљем тексту: ЛАП) је израђен уз подршку **Пројекта «Техничка помоћ за унапређење социо-економских услова живота ромске популације»** (скраћени назив: „ЕУ подршка унапређењу услова живота Рома“, у даљем тексту: Пројекат), који финансира Европска унија, а спроводи конзорцијум који предводи КРМГ д.о.о. Београд, док су главни корисници: Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, локалне самоуправе и Канцеларија за људска и мањинска права. Општи циљ Пројекта је одрживо унапређење социјалне инклузије Ромкиња и Рома кроз даље улагање у одрживе облике становања, већу доступност образовног система ромској деци и јачање националних механизма инклузије Ромкиња и Рома на локалном нивоу. Израда овог ЛАПа подржана је у оквиру Компоненте 3 Пројекта: Пружање

¹ “Службени гласник РС”, бр. 26/2016

² Закључак 05 Број: 035-6254/2015 од 08. јуна 2015. године.

подршке у подизању капацитета мобилних тимова и унапређење локалних механизма за инклузију Ромкиња и Рома.

Општинско веће Општине Бољевац је 01.10.2020. године донело *Решење о формирању Мобилног тима за социјалну инклузију Рома*, у коме је као један од задатака дефинисано да Мобилни тим изради нацрт Локалног акционог плана за социјално укључивање Рома и Ромкиња за период 2022-2024. године (које је дато у Прилогу 1 овог документа).

Чланови Мобилног тима су:

1. Јелена Цветаноска Коцић, координаторка Мобилног тима;
2. Раде Илић, координатор за ромска питања;
3. Невена Урошевић, Центар за социјални рад;
4. Славица Аврамеловић, Дом здравља;
5. Драган Праштало, саветник за запошљавање, Национална служба за запошљавање;
6. Марјан Радојчић, представник образовних институција;
7. Момир Карић, представник организације цивилног друштва.

Током израде овог документа спроведени су следећи кораци: припремљена је ситуациона анализа са SWOT анализама за пет области: становање, образовање, запошљавање, здравље и социјална заштита, утврђени су општи циљ и посебни циљеви за приоритетне области, идентификоване су мере и активности који доприносе остварењу утврђених циљева, а такође, за сваку од активности утврђени су и носилац и партнери, временски оквир, потребна финансијска средства по изворима, циљ, индикатори са базним и циљним вредностима и извор верификације.

2.1 Консултације са заинтересованим странама и циљним групама

Процес израде ЈАП-а подразумевао је тзв. "партиципативни приступ". У изради ЈАП-а учествовали су представници институција и организација цивилног друштва, укључујући све локалне механизме за инклузију Рома (координатор за ромска питања, педагошки асистенти), као и представнике ромске заједнице.

Са представницима ромске заједнице одржане су и додатне консултације, и то: Састанак одржан 29.10.2021.

Том приликом представљени су проблеми и потребе циљних група, које су комплементарни са дефинисаним циљевима и мерама ЈАП-а.

Предложене су активности које доприносе решавању идентификованих проблема.

2.2 Спровођење јавне расправе

Јавна расправа је одржана у периоду од до

Локални акциони план за социјално укључивање Рома и Ромкиња у општини Бољевац за период 2022 - 2024. године усвојен је од стране Скупштине општине Бољевац2021. године

Напомена: Све формулације у овом документу употребљене у мушком роду односе се на особе оба пола, и обрнуто.

3 СТРАТЕШКИ И ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ОКВИР НА ЛОКАЛНОМ НИВОУ

3.1 Документи јавних политика општине Бољевац

Тренутно важеће (усвојене) стратегије/локални акциони планови општине Бољевац су:

- Стратегија јавног здравља за период 2016-2021. године³
- Локални акциони план за запошљавање 2021.⁴
- Заједнички акциони план за превенцију и управљање пожарима у општини Кула, Бугарска и општина Бољевац, Србија⁵

Општина Бољевац тренутно нема важећи кровни плански/стратешки документ, али је у децембру 2020. године усвојена *Одлука о приступању изради Плана развоја општине Бољевац за период 2021-2031. године*. У марту 2021. године донето је решење о формирању Координационог тима и тематских радних група, које имају задатак да припреме документ.

Општина Бољевац има урађен *План генералне регулације за насељено место Бољевац*, а такође је урађен и *План детаљне регулације индустријске зоне Мирво*.

ЛАП за инклузију Рома је усаглашен са *Стратегијом јавног здравља општине Бољевац за период 2016-2021. године*, а нарочито је комплементаран са активностима које су дефинисане у оквиру следећих општих и специфичних циљева:

- Општи циљ 8. Промоција, развој и подршка здрављу у свим животним добима
 - Специфични циљ 8.1. Развој јавно здравствених програма за решавање здравствених проблема одеђених популационих група
 - Активност: Израда и имплементација програма намењених одређеним популационим групама /жене, деца, радници/
 - Специфични циљ 8.2. Укључивање представника удружења у јачање одговорности локалног становништва за контролу фактора ризика
 - Активност: Покретање свих видова партнерства за здравље у превенцији фактора ризика
 - Активност: Покретање свих видова партнерства за здравље у области планирања породице, заштите жена у вези са трудноћом и порођаје
 - Специфични циљ 8.3. Укључивање представника свих удружења у развијање одговорности локалног становништва за одговорно родитељство
 - Активност: Покретање свих видова партнерства у овласти васпитања и спречавања злостављања и занемаривања деце
 - Активност: Примена водича за превенцију насиља у породици
- Општи циљ 9. Промоција, развој и подршка акцијама за унапређење здравственог стања социјално вулнерабилних група становништва
 - Специфични циљ 9.1. Повећање приступачности доступности здравствене службе социјално вулнерабилних група становништва

³ <http://www.boljevac.org.rs/planska-dokumenta/>

⁴ <http://www.boljevac.org.rs/planska-dokumenta/>

⁵ <http://www.boljevac.org.rs/planska-dokumenta/>

- Активност: Идентификовање социјално угрожених група и процена степена и разлога њихове угрожености
- Активност: Отклањање препрека културних, језичких, материјалних/ за коришћење здравствене заштите и повезивања ових група са одговарајућим службама
- Активност: Пружање јавно здравствених услуга и обезбеђивање континуиране заштите жртвама насиља и злостављања
- Специфични циљ 9.2. Развој акција усмерених ка социјалновулнерабилним групама на превазилажењу препреке за добијање здравствених других видова помоћи
 - Активност: Заступање интереса социјално вулнерабилних група ради препознавања њихових потреба у области здравствене, стоматолошке и других видова заштите

ЛАП за инклузију Рома је усаглашен са Локалним акционим планом запошљавања општине Бољевац за период од 2021. до 2023. године, који представља основни инструмент спровођења активне политике запошљавања за период од 2021. до 2023. године. Њиме се дефинишу циљеви и приоритети политике запошљавања и утврђују програми и мере који ће се реализовати, ради унапређења запошљавања и смањења незапослености на територији општине Бољевац. Израђен је у складу са Акционим планом за период од 2021. до 2023. године за спровођење Стратегије запошљавања у Републици Србији за период од 2021. до 2026. године⁶ и Законом о запошљавању и осигурању за случај незапослености⁷.

Локалним акционим планом запошљавања је предвиђено да у 2021. години Општина Бољевац финансијска средства опредељена Одлуком о буџету Општине Бољевац⁸ употреби за финансирање програма јавних радова (удружено са средствима НСЗ за ангажовање одговарајућих лица са евиденције Националне службе за запошљавање), а да додатно сама финансира и програм стручне праксе уз техничку подршку Националне службе за запошљавање.

3.2 Кључни налази ex-post анализе претходног ЛАП-а за инклузију Рома

Општина Бољевац је у претходном периоду, од 2014-2019. године примењивала Локални акциони план за побољшање положаја Рома, са циљем решавања бројних проблема Рома који живе у овој средини. Његова израда заснована је на анализи релевантних националних и локалних стратешких докумената, анализи стања, анализи проблема и процени потреба ромске популације у кључним областима:

- становање
- здравство
- образовање
- запошљавање.

Документом су дефинисани следећи општи/дугорочни циљеви:

- Укључивање Рома у образовни систем и обезбеђење континуитета у образовању
- Повећање запошљивости Рома и Ромкиња и повећање конкуретности на тржишту рада
- Унапређење здравственог стања и услова живота Рома у општини Бољевац

Специфични циљеви су дефинисани у складу са областима на које се односи Локални акциони план за побољшање положаја Рома и то тако да је у оквиру сваке области предвиђен сет мера/активности које ће допринети остварењу циљева.

⁶ „Службени гласник РС“ бр. број 30/2021

⁷ „Службени гласник РС“ бр. 36/2009, 88/2010, 38/2015, 113/2017 и 113/2017- др.закон

⁸ „Службени лист Општине Бољевац“ бр. 58/2020

Табела 1: Циљеви и мере по областима у оквиру Акционог плана за унапређење положаја Рома на територији општине Бољевац за период 2014-2019.

Област: ОБРАЗОВАЊЕ	
Општи циљ: Укључивање Рома у образовни систем и обезбеђење континуитета у образовању	
<p>Специфични циљеви:</p> <ul style="list-style-type: none"> i. Планирање, подршка и укључивање Рома у образовни систем ii. Материјална и финансијска подршка ромским ученицима у школама iii. Реализација радионица, семинара и обука наставног кадра iv. Информисање шире друштвене заједнице о образовању Рома v. Писање извештаја vi. Конкурси за спровођење мера ЛАП намењени невладиним организацијама vii. Односи са јавношћу viii. Рад Радне групе за имплементацију ЛАП-а 	<p>Мере</p> <ul style="list-style-type: none"> 1.1. Израда базе података са свим релевантним подацима из области образовања о ромској популацији на територији општине Бољевац (образовни статус...) 1.2. Укључивање што већег броја ромске деце у систем предшколског образовања, општини Бољевац 1.3. Писање индивидуалних васпитно-образовних планова као и планирање активности за унапређивање васпитања и образовања ромске деце у оквиру годишњих планова 1.4. Ангажовање ромских асистената - Подстицај социјалном и језичком развоју у предшколском периоду 1.5. Стварање услова за отварање група за пријем млађе деце обезбеђивањем простора и средстава за опремање простора и стручног кадра 1.6. Психо-социјална помоћ деци са посебним потребама 1.7. Подршка талентованој ромској деци кроз стипендирање и награђивање 1.8. Укључивање Рома у савете родитеља у школама као и у Одборе основних и средњих школа како би учествовали у доношењу одлука 2.1. Обезбедити бесплатно за сиромашну ромску децу: - боравак деце у целодневним и полудневним предшколским групама, ужину за предшколску и школску децу, уџбенике и школски прибор, материјална помоћ (опрема за физичко, одећа, обућа, екскурзије, рекреативна настава, средства за хигијену) 2.2. Описмењавање младих који су застарели за основно образовање (верификација једне основне школе), омогућити им ванредно завршавање основних школа или наставак школовања (завршавање једногодишњих стручних курсева, обука за рад) 2.3. Обезбедити смештај у ученичке домове и месечне карте за љаке који путују 3.1. Обука постојећег наставног васпитног и наставног кадра за сарадњу са ромским породицама и рад са ромском децом 3.2. Радионице са децом о понашању и значају образовања 3.3. Подршка девојчицама у школовању: информативне радионице о већој прихваћености и мањем отпору према образовању 3.4. Радионице о подизању свести родитеља о важности образовања 3.5. Организовање наставе ромског језика са елементима националне културе 5.1. Израда годишњих извештаја 6.1. Организовање конкурса и одабир пројеката 7.1. Редовно информисати јавност током имплементације ЛАП-а 8.1. Редовни састанци 8.2. Учествовање на семинарима
Област: ЗАПОШЉАВАЊЕ -	
Општи циљ: Повећање запошљивости Рома и Ромкиња и повећање конкуретности на тржишту	

рада	
<p>Специфични циљеви:</p> <ul style="list-style-type: none"> i. Формирање евиденције и релевантне базе података о незапосленим Ромима ii. Унапређење предузетништва код Рома и Ромкиња на територији општине Бољевац iii. Подстицаји и подршка послодавцима за отварање и опремање радних места намењених запошљавању Рома и Ромкиња iv. Повећање запошљивости Рома и Ромкиња v. Организовање и укључивање незапослених Рома и Ромкиња у програме јавних радова vi. Подршка раду Канцеларије координатора за ромска питања vii. Организација и спровођење конкурса за невладине организације за реализацију пројеката за имплементацију мера ЛАП за запошљавање Рома 	<p>Мере:</p> <ul style="list-style-type: none"> 1.1. Информисање и подизање свести о значају изјашњавања Рома по националној припадности. 1.2. Унапређење базе података и ажурирање података о незапосленим лицима ромске националности 2.1. Информисање незапослених Рома о могућностима и условима за започињање сопственог посла кроз организацију едукативни-информативних трибина у ромским насељима 2.2. Едукација и пословна оријентација Рома за samozapoшљавање, као и обука за израду бизнис плана. 2.3. Спровођење субвенција за samozapoшљавање. 2.4. Старт ап и микро кредити Фонда за развој РС и АП и Агенције за развој малих и средњих предузећа 3.1. Подизање свести послодавца о значају запошљавања Рома и Ромкиња кроз индивидуалне обиласке 3.2. Субвенције послодавцима за отварање и опремање нових радних места. 3.3. Субвенција доприноса за обавезно социјално осигурање по члану 45. Закона о доприносима 4.1. Реализација мотивационог семинара намењеног незапосленим лицима ромске националности. 4.2. Укључивање незапослених Рома и Ромкиња у постојећи програм НСЗ додатног образовања и обука, као и кроз нове програме 4.3. Креирање посебних програма обука намењених Ромима и Ромкињама на основу дефицитарних занимања и заинтересованости 4.4. Информисање незапослених Рома и Ромкиња за активно тражење кроз сајмове запшљавања. 5.1. Финансирање за јавне радове на нивоу локалне самоуправе 5.2. Информативна кампања и мотивисање незапослених Рома и Ромкиња за запошљавање у јавним радовима. 5.3. Пружање помоћи извођачима радова у припреми предлога и током спровођења пројеката јавних радова 6.1. Ангажовање експерата за одређене послове – консултантске услуге 6.2. Стручно оспособљавање координатора за ромска питања 7.1. Расписивање и спровођење конкурса за доделу пројеката невладиним организацијама
Област: ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА	
Општи циљ: Унапређење здравственог стања и услова живота Рома у општини Бољевац	
<p>Специфични циљеви:</p> <ul style="list-style-type: none"> i. Утврђивање здравственог стања ромске популације на територији општине Бољевац ii. Повећање нивоа знања о значају лечења и значају превентивне контроле здравља укупне ромске популације iii. Побољшање доступности здравствене заштите за ромску 	<p>Мере:</p> <ul style="list-style-type: none"> 1.1. Унапређење базе података и ажурирање података о здравственом стању ромске националности 2.1. Едукације о значају здравља, здравственој заштити и очувању здравља у ромским насељима 2.2. Едукације о значају здравља, здравственој заштити и очувању здравља упредшколској установи 2.3. Организовање семинара и радионица за здравствене раднике ради упознавања са специфичним потребама ромске популације 3.1. Обезбеђивање учешћа у цени лекова за угрожене

<p>популацију</p> <p>iv. Унапређење животног окружења у ромској заједници</p> <p>v. Организација и спровођење конкурса за невладине организације за реализацију пројеката за имплементацију мера ЛАП за унапређење здравља Рома</p>	<p>припаднике ромске националности</p> <p>3.2. Ангажовање ромских здравствених медијатора у оквиру локалне самоуправе</p> <p>3.3 Подршка раду патронажних сестара у ромским насељима (запошљавање Рома здравствених радника)</p> <p>4.1. Анализа хигијенско епидемиолошких услова у ромским насељима</p> <p>4.2 Предузимање активности од стране локалне самоуправе на побољшању услова живота</p> <p>5.1 Расписивање и спровођење конкурса за доделу пројеката невладиним организацијама</p>
Област: СТАНОВАЊЕ	
<p>Специфични циљеви:</p> <p>i.Решавање стамбеног питања социјално угрожених категорија која станују у неадекватним условима</p> <p>ii.Унапређење стамбених услова кроз решавање бројних проблеми ромске популације на локацији њихових насеља</p> <p>iii.Решавање стамбеног питања социјално угрожених категорија која станују у неадекватним условима</p>	<p>Мере:</p> <p>1.1. Формирање базе података о објектима за становање који не задовољавају основне потребе</p>

Извор: Акциони план за унапређење положаја Рома на територији општине Бољевац за период 2014-2019.

У оквиру приоритетне области **ОБРАЗОВАЊЕ**, дефинисани су следећи специфични циљеви:

1. Планирање, подршка и укључивање Рома у образовни систем
2. Материјална и финансијска подршка ромским ученицима у школама
3. Реализација радионица, семинара и обука наставног кадра
4. Информисање шире друштвене заједнице о образовању Рома

У оквиру приоритетне области **ЗАПОШЉАВАЊЕ** дефинисани су следећи специфични циљеви:

1. Унапређивање предузетништва код Рома и Ромкиња спровођењем субвенција за само-запошљавање и ново запошљавање
2. Креирање и спровођење посебних програма обука за стручно оспособљавање Рома и Ромкиња за дефицитарна занимања
3. Организовање и укључивање незапослених Рома и Ромкиња у програме јавних радова

У оквиру приоритетне области **СТАНОВАЊЕ** дефинисани су следећи специфични циљеви:

1. Унапређење стамбених услова кроз решавање бројних проблема ромске популације на локацији њихових насеља
2. Решавање стамбеног питања социјално угрожених категорија која станују у неадекватним условима

ЗДРАВЉЕ

1. Повећање нивоа знања о значају лечења и значају превентивне контроле здравља
2. Побољшање доступности здравствене заштите

У Извештају *ex post* анализе Акционог плана за унапређење положаја Рома за период 2014-2019. наведено је да су у областима образовање, запошљавање, здравље и становање спроведене следеће активности.

Образовање:

- 2014. године удружење Друштво Ром Бољевац за уџбенике је издвојило износ од 60.000 динара за куповину допуне уџбеника за 25 ученика, а за куповину ужина за 19 ученика у периоду за школску 2014-2015. одвојено је око: 150.000 динара преко ЦСР.
- 2015. године удружење Друштво Ром Бољевац за уџбенике је издвојило износ од: 60.000 динара за куповину допуне уџбеника за 20 ученика, а за куповину ужина за 16 ученика у периоду за школску годину 2015-2016. одвојено је око 128.000 динара преко ЦСР.
- 2016. године удружење Друштво Ром Бољевац за уџбенике је издвојило износ од 60.000 динара за куповину допуне уџбеника за 22 ученика.
- 2017. године удружење Друштво Ром Бољевац за уџбенике је издвојило износ од 80.000 динара за куповину допуне уџбеника за 27 ученика.
- 2018. удружење Друштво Ром Бољевац за уџбенике је издвојило износ од 100.000 динара за куповину уџбеника за 23 ученика.
- 2019. удружење Друштво Ром Бољевац за уџбенике је издвојило износ од 100.000 динара за куповину уџбеника за 20 ученика

Запошљавање:

У периоду од 2014-2019. године ниједно лице ромске националности није запослено у јавном и приватном сектору, али је било ангажовано преко јавних радова око 20 Рома

Здравље:

У периоду од 2014-2019. године по конкурс Министарства здравља конкурисали за ромског здравственог медијатора али није додељен.

Становање:

У периоду од 2014-2019. године санирани су објекти који не задовољавају основне потребе код социјално угрожених породица. Помоћ у виду грађевинског материјала добило је 20 породица.

3.3 Институционални оквир на локалном нивоу

У општини Бољевац именован је координатор за ромска питања. Ангажован је у кабинету председника Општине, по уговору о раду на одређено време. Ово радно место је систематизовано. Према *Правилнику о организацији и систематизацији* општине Бољевац, координатор за ромска питања обавља следеће послове:

- пружа стручну подршку у развоју и спровођењу постојећих и нових политика и програма инклузије Рома и Ромкиња у складу са националним и локалним стратешким оквиром;
- прикупља податке и врши анализе података у циљу праћења стања у релевантној области;
- пружа стручну подршку приликом одређивања приоритета у изради годишњих и вишегодишњих планова који се односе на унапређење положаја Рома;
- поспешује секторску и међусекторску сарадњу организовањем координационих састанака у вези са планирањем и спровођењем мера укључивања Рома и Ромкиња са представницима локалне самоуправе и другим релевантним актерима;
- организује радионице и састанке на којима се дефинишу питања, проблеми или потребе и договарају иницијативе и акције или учествује у њима;
- успоставља сарадњу и комуникацију и пружа подршку локалним организацијама цивилног друштва које се баве инклузијом Рома и Ромкиња на локалном нивоу, као и установама у области образовања, културе и социјалне заштите;
- организује и спроводи посете ромским насељима на територији општине;

- обавља послове прикупљања и анализе података о социо-економским потребама локалне ромске заједнице као основе за израду и праћење локалних стратешких докумената у вези са инклузијом Рома и Ромкиња;
- прати остваривање акционог плана и одобрених пројеката за социјално укључивање Рома и Ромкиња;
- припрема материјале и води записнике за седнице радних тела из надлежности радног места, као и информативне материјале у вези са инклузијом Рома;

У општини Бољевац је формиран Савет за међунационалне односе и у њему има чланова/чланица ромске националности. Савет/Комисија за родну равноправност није формиран. Формиран је Савет за здравље и у њему нема чланова/чланица ромске националности. У општини Бољевац је формиран Савет за запошљавање, чије активности су од значаја за унапређење положаја Рома и у чијем раду учествују представници ромске националности.

Као што је у уводном делу наведено, 01.10.2020. године формиран је Мобилни тим за социјалну инклузију Рома као стручно тело Општинског већа општине Бољевац. Као чланови Мобилног тима именовани су представник локалне самоуправе, као и координатор за ромска питања, представник Центра за социјални рад, представник Дома здравља, представник Националне службе за запошљавање, представник образовних институција и представник организације цивилног друштва.

Мобилни тим подстиче директно примењивање стратешких мера у органима и установама; обилази ромска насеља на основу утврђеног плана; обавештава органе јавне управе о проблемима у вези са применом стратешких мера; припрема иницијативе и пројекте којима се осигурава сарадња локалних организација и партнера у процесу унапређења положаја Рома и Ромкиња; прикупља податке о остваривању стратешких мера.

На подручју општине Бољевац налази се једна предшколска установа ПУ „Наша радост“, са 7 истурених одељења вртића, као и 3 основне школе. Укупно је ангажован један педагошки асистент, мушког пола, и то у ОШ „9. Српска бригада“. Према одговорима из упитника попуњеним од стране представника општине Бољевац, не постоји потреба за ангажовањем педагошких асистената у другим установама.

Представници ЈЛС постојећу сарадњу педагошког асистента са другим релевантним установама/институцијама/организацијама цивилног друштва оцењују као одличну. Педагошки асистент има добру сарадњу са удружењем Рома, „Друштво Ром“, која се огледа у међусобном информисању и обезбеђивању средства за уџбенике и остала недостајућа средства за угрожене породице. Такође, постоји сарадња са Центром за социјални рад, општином Бољевац, предшколском установом „Наша радост“ и Црвеним крстом Бољевац.

На подручју општине Бољевац нема ангажованих здравствених медијаторки. Представници ЈЛС процењују да је неопходно ангажовање здравствене медијаторке. У том циљу је систематизовано и радно место у кабинету председника Општине.

У општини Бољевац раде 22 организације цивилног друштва, међу којима се само једна бави питањима и заступа интересе Рома и Ромкиња, а то је Удружење „Друштво Ром“ Бољевац.

4 ОПШТИ ПОДАЦИ О ОПШТИНИ

Општина Бољевац налази се у Источној Србији - Тимочној крајини и у административном смислу припада Зајечарском округу. Простире се на површини од 827 км². Са свих страна општина је затворена планинским венцима, због чега је изузетно ретко насељена. Према Попису из 2011. године, укупно 12.994 становника, живело је у укупно 20 насеља, односно 25 месних заједница. Бољевац има 19 катастарских општина, и у складу са Уредбом о степену развијености региона и ЛС, припада трећој групи, односно категорији недовољно развијених ЈЛС чији је развој у распону од 60% до 80% републичког просека.

Око 35% становништва живи у урбаном делу општине, док већина, односно 65% становника живи у руралним подручјима. Просечна густина насељености је 14 становника/км².

Општина Бољевац је „крај са повољним пословним окружењем“. Овај статус општина Бољевац заслужила је 2014. године када је прошла кроз процедуру сертификације од стране Националне алијансе за локални економски развој (НАЛЕД). Ова еколошка општина, привлачи све већи број инвестиција у последњих седам година. Туризам је у замаху и све више се развија, број гостију увећан за 30% од 2018. године. Очувана природа, мноштво руда, шума, пашњака, ловишта, чисти извори воде, јаки планински брзаци (пројекат о изградњи 20 малих електрана, рибњак калифорнијске пастрмке), Црни Тимок је главни водоток, у његовој долини су три манастира (Крепичевац, Лозица, Лапушња). Две трећине грађана општине живи на селу, те се овој чињеници поклања посебна пажња. Бољевачки сточари добијају највиша признања на Новосадском сајму. Ртањ са својим залеђем и специфичним изгледом, лековитим биљем (ртањски чај и сл.), смештајним капацитетима и многим легендама, даје посебан печат бољевачкој комуни. Боговинска пећина је једна од највећих и најлепших у Србији. Препознатљива етно манифестација „Црноречје“ траје од 1971.

4.1 Географски подаци

Општина Бољевац налази се у долини Црног Тимока који је окружен Малиником на северозападу, Ртњем, Самањцем, Тумбом и Слеменом на југу и Тупужницом на југоистоку. Граничи се општинама Бор, Сокобања, Ражањ, Параћин, Деспотовац, Зајечар и Књажевац. Од општине Деспотовац одвојена је Кучајским планинама, а од општине Параћин планином Самањац и Кучај, а између њих превојем Столице. Од општине Сокобања одвојена је планином Самањац и Ртањ. Кучајске планине и Ртањ су одвојени Црноречком котлином у коме се налази и седиште општине Бољевац. Надморска висина општине Бољевац креће се од 260 до 1.600 м. И поред доминирајућих планинских предела, подручје општине је релативно добро повезано са друмским саобраћајницама. Магистрални коридор Параћин-Зајечар пресеца општину правцем исток-запад и преко превоја Столице повезује долину Тимока са аутопутем Београд-Ниш. Бољевац је од аутопута Коридор 10, односно од Параћина, удаљен око 50 км, од Зајечара 40 км, а од Београда 247 км. Преко превоја Лукавица и Рашинац, на обронцима Ртња, Бољевац је повезан са Сокобањском котлином, а преко венца Влашка Капа са Књажевцом.

4.2 Историјски подаци

Први познати попис становништва и домаћинстава потиче из 1455. године који обухвата поседе на територији Видинског санцака. У том турском попису су се нашла имена многих села која и данас постоје на територији општине Бољевац, као што су: Боговина, Илино, Луково, Врбовац, Јабланица, Добрујевац... У том попису се налазе цркве и манастири Лапушња, Лозица, Крепичевац.

У историји Бољевца 10. септембар је посебан датум. Тог дана, далеке, 1875. године, за владавине Кнеза Милана Обреновића, његовим Указом, Бољевац је добио статус варошице.

Настанак варошице се везује за прве механе на обали реке Арнауте, саграђене крајем 18. века, за путнике који су овуда пролазили, крећући се даље ка истоку. Почетком 19. века формирало се насеље, а његови први становници су били занатлије, механџије и трговци из околних села.

Школа је отворена 1841. године, а 1844. Бољевац постаје седиште општине. Интензивније насељавање почиње након добијања статуса среског места, 1860. године. Већ следеће године је саграђена црква Светог Илије, а 1869. године је отворена читаоница. Бољевац је у то време имао и Дилетантско позориште „Звезда“, које је прву представу одиграло уочи Нове, 1874. године. Хроничари су забележили да су житељи места Бољевац, ослањајући се на социјалне и економске прилике и све већи број становника, тражили да насеље добије статус варошице, а жеља им је услишена 10. септембра 1875. године. Током последње деценије 19. века у Бољевцу је изграђена пошта и болница, а почетком 20. века је отворен рудник Ртањ, у власништву породице Минх, чешких Јевреја, који су добили концесије за експлоатацију каменог угља. До почетка Првог светског рата је отворен и рудник мрког угља Боговина, изграђена је пруга узаног колосека Зајечар-Бољевац-Параћин, отворен је и новчани завод, апотека. У време између два светска рата, Бољевац живи интензивним привредним, културним и друштвеним животом, о чему сведочи формирање фудбалског клуба (1921.), соколског друштва, женских удружења.

Након Другог светског рата, интензивнији развој је забележен током седамдесетих и осамдесетих година, када су отворене фабрике из области металског комплекса, дрвне прераде, текстила, грађевине.

4.3 Положај Рома на територији општине Бољевац

Иако су Роми на територији општине Бољевац у знатно бољој позицији у односу на њихов положај на територији Републике Србије, и даље, као посебна социјална група (етно-класа), спадају у најугроженију, најсиромашнију и најмаргинализовану категорију, која се свакодневно суочава са низом препрека присутних у готово свим областима приватног и јавног живота; почевши од немогућности испуњавања основних потреба, као што су: адекватна здравствена заштита, основно образовање и социјална помоћ, па све до баријера на које наилазе у приступу тржишту рада.

Ромску популацију карактерише значајно виша стопа сиромаштва, незапослености у односу на остатак становништва. Будући да немају довољно представника у политици и институцијама, мали је број оних који могу да заступају интересе ромске популације. Велику препреку представља и веома ниска стопа писмености међу припадницима ромске популације. Процентуално се број школованих побољшао, а највећи број припадника има завршену само основну школу скоро 80% ромске деце, док око 50% Рома нема завршену основну школу. Овакав тренд води ка томе да мање од 5% Рома заврши више или високо образовање. Као разлоге за то углавном наводе сиромаштво односно недостатак услова за школовање. Управо то их онемогућава приликом тражења запослења.

Цифре нису боље ни у економском аспекту, будући да више од половине припадника ромске популације живи у сиромаштву. То илуструје и чињеница о просечној старости Рома, мада незваничног карактера, да мање од једног процента Рома живи дуже од 60 година. Положај жена је такође на незавидном нивоу, с обзиром да је мање од петине запослено.

Настојања Локалне самоуправе у Бољевцу и удружења „Друштво Ром“ у последњих неколико година усмерена су на побољшање услова живота у деловима настањеним ромским становништвом. Ова сарадња допринела је знатном побољшању њиховог положаја на територији општине, поготово Рома настањених у насељу „Гај“ у Бољевцу, која се огледа у инфраструктурној, хигијенској и санитарној уређености, улагању у неговање ромске традиције, културе и спорта. Улагања у ромским насељима у селима су заступљена у мањој мери, али испуњавају основне критеријуме.

4.4 Историјат Рома

У општини Бољевац постоји традиција добрих односа између Рома и већинског становништва, као и пружање подршке ромској заједници од стране локалне самоуправе, где је и формиран савет националне мањине у чији рад је укључен један представник ромске популације. Преко Друштва Ром, а уз финансијску подршку Општине Бољевац, обезбеђују се средства и уступа простор (и то: градски стадион, просторије нове школе, просторије КОЦ-а и простор испред зграде КОЦ-а) за организовање спортских турнира и активности, и прослављање за 2 културне манифестације: „Бал Рома“ и „Светски дан Рома“.

Манифестација „Бал Рома“ се одржава сваке године, почев од 1945. године. Обележава се 31. јануара као помен спасења Рома из нацистичких логора. Према предању руку спаса пружила им је „Бибијако“ (тетка) па се „Бибијако ђиве“ (теткин дан) прославља уз песму и игру као ода радости животу. Молитвени обред се врши код тзв. места „Запис“, као места сусрета целе ромске заједнице.

Обичај је да тог дана музички оркестар залази у сваку кућу, што према веровању означава уношење радости у свако домаћинство. У току бала, бира се „Колачар“ као домаћин за следећу годину, који на челу поворке заједно са оркестром. Посебна је част бити домаћин. У току трајања бала организован је и избор за најлепшу девојку.

За ову сврху, Општина Бољевац сваке године издваја новчана средства у износу од 50.000,00 динара.

Манифестација „Светски дан Рома“ организује се 8. априла и тада удружење „Друштво Ром“ организује спортска и културна дешавања. Према плану и програму удружења, Општина и за ову сврху издваја 50.000,00 динара.

Роми годинама негују своју културу, традицију и обичаје, кроз игру, песму и весеље. На овај начин, они само афирмативно доприносе очувању и унапређењу идентитета ове етничке групе, па је неопходно већу пажњу посветити медијској пропаганди из ове области.

Један од циљева овог ЛАП-а је и веће укључивање институција из области културе за разумевање ромске традиције, као и веће прилагођавање потребама и интересима ромске и неромске популације у циљу упознавања са садржајима обичаја и културе Рома. Посебан акценат се ставља на оснаживање ромских културно-уметничких друштва у вези са прибављањем опреме и средстава за обезбеђивање њиховог континуираног рада.

4.5 Демографски подаци

По *Попису становништва из 2011. године* у општини Бољевац, живи 12.994 становника (6.352 мушкараца и 6.642 жена) у 4.495 домаћинстава. Просечан број чланова по домаћинству износи 2,9. У општини Бољевац према Попису из 2011., има 8.158 радно способних грађана (од 15-64 године). Просечна старост становништва износи 48,03 године, што је за скоро 5 година више у односу на републички просек (43,16 година). На градском подручју живи 4.484 становника, а на сеоском подручју и осталим насељеним местима 8.510 становника.

Старосна структура је веома неповољна: деца чине мање од 15% становништва, одрасла лица око 56% и старије становништво око 29%. То су статистички подаци док је реална слика још неповољнија. Миграције према већим центрима и у иностранство су све веће. Три пута је већи број пензионера од запослених. Такође већи је број умрлих у односу на број рођених. Националну структуру чине Срби, Власи и Роми.

Табела 2: Становништво према националној припадности према попису 2011.

Национална припадност	Република Србија		Регион Јужне и Источне Србије		Зајечарска област		Општина Бољевац	
	Број	Удео у укуп. становн. (%)	Број	Удео у укуп. становн. (%)	Број	Удео у укуп. становн. (%)	Број	Удео у укуп. становн. (%)
Укупно	7.186.862	100	1.563.916	100	119.967	100	12.994	100
Срби	5.988.150	83,32	1.393.673	89,11	105.231	87,72	8.372	64,43
Власи	35.330	0,5	32.873	2,1	6.254	5,21	3.356	25,83
Роми	147.604	2,05	57.239	3,66	2.042	1,7	287	2,21

Извор: Попис 2011, Републички завод за статистику

По Попису становништва из 2011. године, на подручју општине Бољевац живи 64,43 % Срба, док другу националност по бројности чине Власи, којих има 3.356, односно 25,83%. Роми чине 2,21% становништва општине Бољевац, односно 287 становника Бољевца се изјаснило као припадници ромске националности.

Остале националне мањине у општини Бољевац (Македонци, Муслимани, Албанци, Црногорци, Мађари, Југословени,) заступљене су са мање од 0,5%, са изузетком Румуна којих има 0,7%.

4.6 Општи подаци о Ромима

Према последњем Попису из 2011. године на територији општине Бољевац живи 287 Рома, док их је према незваничним проценама 320. Такође незванични подаци удружења „Друштво Ром“ указују да на територији општине има 220 домаћинстава, односно око 1.000 Рома, с тим што се око 700 Рома налази на привременом раду у иностранству (Аустрији, Немачкој, Швајцарској).

Највећи број Рома живи у ромском насељу „Гај“ у Бољевцу, у Хајдук Вељковој улици. Ромско насеље Гај у Бољевцу броји 140 Рома, док их ван насеља има још око 50, односно 16 домаћинстава.

Село Луково је специфично по томе што у њему живи велики број Рома који се тако не изјашњавају. Према последњем Попису 2011. године, у Лукову има 10 домаћинстава ромског порекла који се тако изјашњавају, односно 45 Рома.

У селу Боговина не постоји насеље већ ромска популација настањује разне делове села у зградама у центру села и поред боговинског моста где су настањена интерно расељена лица. Укупан број ових домаћинстава је 20 односно 85 лица.

У посебан бирачки списак је до 14.05.2021. године уписано 128 грађана ромске националности.

Табела 3: Старосна структура грађана ромске националности

Године старости	Укупно		Мушкарци		Жене	
	Број	Удео у укупном броју (%)	Број	Удео у укупном броју (%)	Број	Удео у укупном броју (%)
Укупно	287	100	153	100	134	100
0-4 година	19	6,62	12	7,84	7	5,22
5-9 година	33	11,5	18	11,76	15	11,19
10-14 година	26	9,06	14	9,15	12	8,96

Године старости	Укупно		Мушкарци		Жене	
	Број	Удеоу укупном броју (%)	Број	Удеоу укупном броју (%)	Број	Удеоу укупном броју (%)
15-19 година	21	7,32	11	7,19	10	7,46
20-24 година	21	7,32	15	9,80	6	4,48
25-29 година	28	9,76	14	9,15	14	10,45
30-34 година	21	7,32	10	6,54	11	8,21
35-39 година	22	7,66	14	9,15	8	5,97
40-44 година	18	6,27	7	4,57	11	8,21
45-49 година	14	4,88	9	5,88	5	3,73
50-54 година	17	5,92	8	5,23	9	6,72
55-59 година	27	9,41	13	8,50	14	10,45
60-64 година	10	3,49	5	3,27	5	3,73
65-69 година	3	1,05	1	0,65	2	1,49
70-74 година	4	1,39	2	1,31	2	1,49
75-79 година	1	0,35	0	0	1	0,75
80+ година	2	0,70	0	0	2	1,49

Извор: „База података за праћење мера за инклузију Рома“, Републички завод за статистику, <http://www.inkluzijaroma.stat.gov.rs>

Према подацима Републичког завода за статистику за 2020. годину, у структури ромске популације највише има деце у узрасту од 5-9 година, затим следе деца од 10 до 14 година.

Старијих лица (65+) је према стим подацима има укупно 10 или 3,48% од укупног броја становништва ромске националности.

4.6.1 Образовање

У следећој табели дат је преглед школске спреме грађана ромске националности. Из табеле се може уочити да само 0,35% ромског становништва старих 15 и више година има више и високо образовање, што је много испод просека у Републици Србији. Иста ситуација је и када је средње образовање у питању. Средње образовање је стекло 9,41% Рома старости 15+.

Табела 4: Грађани ромске националности према школској спреми:

Укупно	Деца млађа од 15 година	Без школске спреме	Непотпуна основна школа	Основно образовање	Средње образовање	Више/ високо образовање	Непознато
287	78	27	93	59	27	1	2

Извор: „База података за праћење мера за инклузију Рома“, Републички завод за статистику, <http://www.inkluzijaroma.stat.gov.rs>

У школској 2018/2019. години предшколским васпитањем и образовањем обухваћено је 156 деце, од чега 3 деце ромске националности (2 девојчица и 1 дечак). Током школске 2019/2020. године, од укупно 166 деце, 9 је било из ромске популације (4 девојчице и 5 дечака), док се у у текућој 2020/2021. број ромске деце у предшколским установама смањило на 7 (4 девојчице и 3 дечака).

Од 12 деце узраста 0-3 године која су током школске 2020/2021. била обухваћена ПВО само је једно дете (девојчица) ромске националности. Међу 51 дететом узраста 3-5,5 година шесторо деце је ромске националности (3 девојчица и 3 дечака).

Припремним предшколским програм било је обухваћено 80 деце у школској 2020/2021. години (39 девојчица и 41 дечак), од чега 5 деце ромске националности (2 девојчице и 3 дечака).

Основним образовањем у школској 2018/2019. години обухваћено је 427 деце (236 девојчица и 191 дечак), од чега 27 деце ромске националности (10 девојчица и 17 дечака). У школској 2019/2020. години, број деце обухваћених основним образовањем смањен је на 403 деце (211 девојчица и 192 дечака), међу којима је 25 ромске националности (10 дечака и 15 девојчица). Током школске 2020/2021, укупан број деце је смањен на 381 (195 девојчица и 186 дечака), док је број деце ромске националности порастао на 28 (10 девојчица и 18 дечака).

У следећој табели је дат преглед броја деце која су напустила основну школу у претходне три школске године.

Табела 5: Број дечака и девојчица ромске националности који су напустили основну школу током школских 2018/2019, 2019/2020 и 2020/2021. година

Разреди	2018/2019.		2019/2020.		2020/2021.	
	Број дечака	Број девојчица	Број дечака	Број девојчица	Број дечака	Број девојчица
I разред	0	0	0	0	0	0
II разред	1	0	0	0	0	0
III разред	0	1	0	0	0	0
IV разред	0	0	1	0	0	0
V разред	0	1	0	0	0	0
VI разред	0	0	0	1	0	0
VII разред	0	2	0	1	0	0
VIII разред	0	0	0	0	0	0
Укупно (све разреде)	1	4	1	2	0	0

Извор: Упитник за припрему ситуационе анализе за потребу израде ЛАП за инклузију Рома попуњен од стране општине Бољевац

У последње три школске године, највећи број ученика ромске националности (укупно 5 – 1 дечак и 4 девојчице) је напустио основну школу школске 2018/2019. Током 2020/2021. године ниједно дете није напустило основну школу.

У школској 2020/2021. години, средњошколским образовањем у општини Бољевац обухваћена су 162 ученика (59 девојчица и 106 дечака), од чега је 14 ученика (3 девојчица и 11 дечака) ромске националности.

Број ученика ромске националности који су уписани у средњу школу путем афирмативних мера у претходне три школске године:

- у школској 2018/2019 - 2 девојчице, 3 дечака
- у школској 2019/2020 - 2 девојчице, 7 дечака
- у школској 2020/2021 - 3 девојчице, 11 дечака

Према подацима добијеним од стране представника општине Бољевац (попуњен Упитник), само по 1 млада Ромкиња из општине Бољевац похађала је наставу вишег и високог образовање у школској 2019/2020. и 2020/2021. години.

У текућој 2020/2021. години на подручју општине Бољевац не изучава се ромски језик и култура, односно деца ромске популације уопште немају могућност да изучавају ромски језик са елементима културе, нити постоје сертификовани наставници за предавање **ромског језика**, уведени у систем основног образовања.

4.6.2 Регистрована незапосленост

Према подацима Националне службе за запошљавање у општини на дан 31.12.2020.године на евиденцији се налазило укупно 892 незапослена лица, од којих су 480 особе женског пола. На евиденцији је укупно 68 особа ромске националности, од чега 29 жена.

У следећим табелама је дат преглед броја незапослених према степену стручне спреме, према старости и дужини тражења посла.

Табела 6: Образовна структура лица ромске националности која се налазе на евиденцији НСЗ

Степен стручне спреме	На дан 31.12.2018.		На дан 31.12.2019.		На дан 31.12.2020.	
	Укупно	Жена	Укупно	Жена	Укупно	Жена
Укупно	66	31	64	28	68	29
I	58	27	49	21	55	23
II	/	/	1	1	1	/
III	/	1	2	/	3	/
IV	5	3	11	5	8	5
V	3	/	/	/	/	/
VI-1	/	/	1	1	1	1
VI-2	/	/	/	/	/	/
VII-1	/	/	/	/	/	/
VII-2	/	/	/	/	/	/
VIII	/	/	/	/	/	/

Извор: Национална служба за запошљавање

Међу незапосленима, највише је оних са првим степеном стручне спреме, односно према последњим подацима (на дан 31.12.2020.) 87,9% од укупног броја лица ромске националности који се налазе у евиденцији НСЗ има само први степен стручне спреме. Током 2019. и 2020. године, у евиденцији НСЗ регистровано је по једно лице (женског пола) са степеном стручне спреме VI-1, док у последње 3 године није регистровано ниједно лице са вишим степенима образовања.

Табела 7: Старосна структура лица ромске националности која се налазе на евиденцији НСЗ

Степен стручне спреме	На дан 31.12.2018.		На дан 31.12.2019.		На дан 31.12.2020.	
	Укупно	Жена	Укупно	Жена	Укупно	Жена
Укупно	66	31	64	28	68	29
15-19 година	3	3	4	2	2	1
20-24 година	4	4	3	1	2	2
25-29 година	8	3	10	4	8	3

Степен стручне спреме	На дан 31.12.2018.		На дан 31.12.2019.		На дан 31.12.2020.	
	Укупно	Жена	Укупно	Жена	Укупно	Жена
30-34 година	6	2	3	0	6	0
35-39 година	14	6	9	6	9	5
40-44 година	13	5	16	8	19	11
45-49 година	6	3	4	/	7	1
50-54 година	4	1	4	2	2	/
55-59 година	6	3	7	2	8	3
60-64 година	2	1	4	3	5	3

Извор: Национална служба за запошљавање

Посматрано према старосној структури становништва, највећи број евидентираних незапослених лица на крају 2020. године је старости између 40 и 44 године (19 лица или 27,9%), а затим у групи од 35 до 39 година (9 лица или 13,24%).

Када су у питању жене, такође је највећа заступљеност у старосној групи од 40 и 44 године (9 жена или 31,03%), док је у групи од 35 до 39 година 5 незапослених жена или 17,24%. У групи од 30 до 34 године и 50 до 54 године, нема евидентираних незапослених жена ромске популације.

Према евиденцији НСЗ-а, током посматраног трогодишњег периода 2018-2020, највише је било лица која траже посао до годину дана, и то: 21 лице или 31,8% у 2018. години, 30 лица или 46,87% на крају 2019., док је на крају 2020. године евидентирано 28 лица или 41,18%. Најмањи број је лица која траже посао дуже од 10 година.

Табела 8: Број лица ромске националности која се налазе на евиденцији НСЗ према дужини тражења посла

Дужина тражења посла	На дан 31.12.2018.		На дан 31.12.2019.		На дан 31.12.2020.	
	Укупно	Жена	Укупно	Жена	Укупно	Жена
Укупно	66	31	64	28	68	29
До 1 године	21	8	30	11	28	12
Од 1 до 2 године	7	5	7	4	16	6
Од 2 до 3 године	9	3	5	3	3	1
Од 3 до 5 година	14	8	7	2	6	2
Од 5 до 8 година	6	3	10	5	8	3
Од 8 до 10 година	6	3	3	1	4	2
Преко 10 година	3	1	2	2	3	3

Извор: Национална служба за запошљавање

На евиденцији НСЗ се налазе и лица других статуса, као што је приказано у следећој табели.

Табела 9: Број лица ромске националности која се налазе на евиденцији НСЗ

	На дан 31.12.2018.		На дан 31.12.2019.		На дан 31.12.2020.	
	Укупно	Жена	Укупно	Жена	Укупно	Жена
Особе са инвалидитетом	0	0	0	0	0	0
Корисници новчане накнаде	1	0	0	0	2	1

	На дан 31.12.2018.		На дан 31.12.2019.		На дан 31.12.2020.	
	Укупно	Жена	Укупно	Жена	Укупно	Жена
Самохрани родитељи	0	0	0	0	0	0
Оба незапослена родитеља	6	4	5	3	0	0
Интерно расељена лица	11	4	12	6	12	4
Избегла лица	0	0	0	0	0	0
Корисници новчане социјалне помоћи	17	9	34	17	40	19
Деца у хранитељским породицама	0	0	0	0	0	0
Повратници из иностранства по споразуму о реадмисији	0	0	0	0	0	0
Повратници из затвора	0	0	0	0	0	0
Жртве трговине људима	0	0	0	0	0	0
Жртве породичног насиља	0	0	0	0	0	0
Технолошки вишкови	0	0	1	1	4	2

Извор: Национална служба за запошљавање

Из претходне табеле може се видети да су на евиденици НСЗ-а, 2020. године најзаступљенија била лица ромске националности која су корисници новчане социјалне помоћи (40 лица), затим следе интерно расељена лица (12 лица), технолошки вишкови (4 лица) и корисници новчане накнаде (2 лица). Поред ових категорија, током 2018. и 2019. године регистрована су и лица чија су оба родитеља незапослена (6 у 2018. и 5 у 2019. години).

4.6.3 Становање

Према подацима из претходног ЛАПа за унапређење положаја Рома, у општини Бољевац постоје три ромска насеља: једно заванично насеље „Гај“ и два у околним селима и то: насељу Боговина и Луково.

У Бази података за праћење мера за инклузију Рома, постоје подаци само за 2015. годину, за насеље Гај. Опис овог насеља је табеларно приказан.

Табела 10: Табелрни приказ насеља

Назив насеља:		Гај					
Опис положаја:	На ободу формалног насеља	Површина:	41.349	Процењена старост насеља:	>45 год.		
Грађевински материјал:	Слаби материјали, неподобни за градњу	Постоји одношење отпада:	Да	Број кућа:	15-50		
Тип грејања:	Чврсто гориво (угаљ, дрва)			Број становника:	100-200		
Постоји водоводна мрежа:	Да	Статус водов.мреже:	У функцији		Покривеност вод.мрежом:	>70%	
Постоји канализациона мрежа:	да	Статус канал.мреже:	У функцији		Покривеност кан.мрежом:	30-70%	
Тип септичке јаме:	Пропусна септичка јама						
Постоји електрична мрежа:	да	Статус елек.мреже:	У функцији		Покривеност ел.мрежом:	>70%	
Постоји улична расвета:	да	Статус уличне расвете:	У функцији		Покривеност улич.расветом:	30-70%	
Постоје приступне саобраћајнице:	да	Постоје унутрашње саобраћајнице:	да	Тип коловоза:	асфалт	Покривеност унутр.саобр. 30-70%	
Покривеност планском документацијом:	Цела територија насеља			Тип планске документације:		Просторни план општине	

План 2:		План 3:			
Спровођење планова:	директно	Започета разрада плана:			
Степен легализације објеката	Објекти делимично легализовани (око 50%)	Предато за легализацију:	30-70%	Облик власништва:	Мешовито

Извор: „База података за праћење мера за инклузију Рома“ - секција „Становање“, Републичког завода за статистику

Према садржају Упитника за припрему ситуационе анализе за потребе израде ЛАП за инклузију Рома, који је попуњен од стране ЈЛС, може се констатовати следеће:

- На подручју општине Бољевац евидентирано је једно неформално ромско насеље у званичној евиденцији надлежног органа за које постоји донет одговарајући урбанистички план на основу кога се могу извршити неопходне грађевинске интервенције за унапређење и озакоњење појединачних објеката. Поред тога, Роми у општини Бољевац живе у селима Луково и Боговине.
- Општина Бољевац има усвојен Просторни план општине Бољевац, План генералне регулације за насеље Бољевац, као и План детаљне регулације за насеље Гај у склопу насеља Бољевац.
- Издата грађевинска дозвола за ново насеље за социјално становање. Пројекат са којим је општина Бољевац конкурисала на позиву у оквиру Пројекта „Подршка ЕУ социјалном становању и активној инклузији“ је одобрен за имплементацију.

Пројекат се односи на изградњу 20 јединица социјалних станова (са око 80 чланова домаћинства).

У насељу Гај (Бољевац) и насељу Боговина потребно је (и могуће, јер је урађена планска документација) унапређење комуналне инфраструктуре. За то је потребно 61.742.313, 84 РСД. Ова средства је потребно обезбедити кроз донације, као и из буџета општине Бољевац.

4.6.4 Здравствена заштита

На основу података наведених у Упитнику за припрему ситуационе анализе за потребе израде ЛАП-а за инклузију Рома који је ЈЛС попунила заједно са својим партнерима на локалном нивоу, процењено је следеће:

- У општини Бољевац нема Рома и Ромкиња који не поседују здравствену књижицу
- Процењује се да сви Роми/Ромкиње имају изабраног лекара
- 3 Ромкиње су обухваћене гинеколошким прегледима
- 64 ромске деце (27 девојчица и 37 дечака) обухваћено је систематским прегледима
- 96-98% деце узраста 24-35 месеци која су примила све препоручене вакцине из националног календара имунизације до свог првог рођендана (до навршене друге године за вакцину против малих богиња), док је % ромске деце 100%,
- 100% ромских мајки и деце су обухваћени патронажним посетама (пре и постнатално).
- 3 трудница ромске националности је обухваћено редовним прегледима у амбуланти

Ромска популација је током пандемије КОВИД-19, добила додатну здравствену заштиту преко Црвеног крста општине Бољевац.

4.6.5 Социјална заштита

У 2020. години од стране Центра за социјални рад евидентирано је 230 корисника социјалне заштите, што представља 1,77 % укупног броја становника. Додатак за помоћ и негу другог лица и увећани додатак за ТНП користе 92 лица.

ЦСР Бољевац не води посебна евиденција припадника националних мањина који користе услуге социјалне заштите, али по процени 15% корисника је ромске националности.

60% домаћинстава ромске националности прима новчану социјалну помоћ.

Према подацима из Упитника, не постоје подаци за кориснике дечијег додатка, али углавном сви корисници новчане социјалне помоћи, остварују право и на дечији додатак.

80% деце ромске националности млађе од 5 година прима дечији додатак.

Током 2018, 2019. и 2020. године припадници ромске националности нису били корисници неког од програма социјалне и дечије заштите који су **финансирани из буџета ЈЛС**.

У сарадњи са Црвеним крстом и Удружењем Рома, социјално угроженим породицама су више пута дељени пакети са храном и средствима за хигијену током пандемије КОВИД-19.

Из буџета локалне самоуправе финансира се услуга: „Помоћ у кући“. Од 24 корисника ове услуге, 6 су ромске националности.

На подручју општине Бољевац три геронто домаћице су укључене у пружање услуге помоћи у кући, а међу њима су и припаднице ромске националности. Постоји потреба да се још жена из општине Бољевац обучи и акредитује за пружање услуга геронто домаћица.

4.7 Политике и праксе локалне управе и локалних институција

Општина Бољевац је издвајала посебна средства за унапређивање положаја Рома у претходне три године, и то:

- 2018. године –300.000,00 динара
- 2019. године –270.000,00 динара
- 2020. године –300.000,00 динара

4.7.1 Образовање

У претходне три школске године ЈЛС Бољевац је издвајала финансијска средства из буџета за уџбенике, превоз и стипендије, а што је приказано у следећој табели.

Табела 11: Издвајања финансијских средстава из буџета ЈЛС за претходне три школске године (у РСД)

	Школска 2018/2019.		Школска 2019/2020.		Школска 2020/2021.	
	Укупно	За кориснике ромске национал.	Укупно	За кориснике ромске национал.	Укупно	За кориснике ромске национал.
За уџбенике		100.000,00	75.000,00	Нису издвојена средства	350.000,00	Нису издвојена средства
За превоз за основну школу	14.248.199,14	Нису издвојена средства	15.100.000,00	Нису издвојена средства	13.500.000,00	Нису издвојена средства
За превоз за средњу школу	7.149.703,76	Нису издвојена средства	7.500.000,00	Нису издвојена средства	5.130.00,00	Нису издвојена средства /

	Школска 2018/2019.		Школска 2019/2020.		Школска 2020/2021.	
	Укупно	За кориснике ромске национал.	Укупно	За кориснике ромске национал.	Укупно	За кориснике ромске национал.
Стипендије за средњошколце	Нису одобрена средства	Нису одобрена средства	Одобрена средства, није било корисника	/	Одобрена средства, није било корисника	/
Стипендије за студенте	250.000 динара	1	300.000 динара	/	350.000 динара	Није било корисника

Извор: „База података за праћење мера за инклузију Рома“, Републички завод за статистику, <http://www.inkluzijaroma.stat.gov.rs>

У претходне 3 године, општина Бољевац је издвајала средства за уџбенике, превоз за основну и средњу школу, као и за стипендирање средњошколаца и студената. Што се тиче ромске популације, само је у 2018. години издвојено 100.000,00 РСД за уџбенике, док у 2019. и 2020. нису обезбеђена средства за уџбенике за Роме. Иако су у посматраном периоду издвајана средства за превоз за основну и средњу школу, деца из ромске популације нису користила ове погодности. Одобране су и стипендије за средњошколце и студенте, али је само 1 студент из ромске популације добио стипендију 2018. године, док у осталим годинама није било корисника стипендија из ромске популације.

Предшколска установа организује полудневне програме за децу узраста од 4,5 – 5,5 година који су финансирани од стране јединице локалне самоуправе, али само у случају трећег детета.

Општина Бољевац није идентификовала потребе кроз анализу за укључивање ромске деце у различите програме образовања.

На подручју општине Бољевац не постоји ниједна основна и средња школа у којима се спроводе програми едукације о правима ромске деце, културолошким специфичностима, тешкоћама које отежавају редовно похађање наставе, учење и напредовање.

Према наводима из Упитника, локална самоуправа учествује у свим активностима ромске заједнице (Бал Рома, Светски дан Рома...). Педагошки асистент редовно обилази породице и кроз разговор са родитељима истиче важност образовања за ромску популацију, такође прати учење и напредовање младих Рома.

Током пандемије КОВИД 19 деца ромске националности су се суочавала са проблемима отежаног праћења онлајн наставе услед недостатка електронских уређаја и сл.

4.7.2 Становање

Општина није успоставила систем за пружање правно-техничке помоћи Ромима и Ромкињама у циљу регулисања имовинског и правног статуса објеката.

Роми и Ромкиње нису корисници социјалних станова.

Планирано је да се међу корисницима социјалних станова који ће се изградити у оквиру новог пројекта финансираног из средстава ЕУ буду и ромске породице.

4.7.3 Запошљавање

Током 2018, 2019, 2020. и 2021. године из буџета локалне самоуправе издвојена су финансијска средства за мере активне политике запошљавања према следећој табели.

Табела 12: Финансијска средства која се издвајају за мере активне политике запошљавања

	Укупно (РСД)	Из буџета ЛС (РСД)	Из буџета РС (РСД)
2018.	3.900.000,00	2.000.000,00	1.900.000,00
2019.	2.500.000,00	1.300.000,00	1.200.000,00
2020.	2.450.000,00	1.250.000,00	1.200.000,00
2021.	Планиран износ од 2.390.000,00. Очекује се доношење одлуке Министарства.	1.200.000,00	1.190.000,00

Извор: Упитник попуњен од стране представника НСЗ

Према информацијама достављеним од стране локалне самоуправе Бољевац, припадници ромске националности су највише заинтересовани за јавне радове, мада је било заинтересованих и за мере самозапошљавања.

4.7.4 Социјална заштита

Корисници ромске националности највише су били заинтересовани за следеће програме/ услуге социјалне заштите : материјална давања.

На подручју општине није вршена анализа потреба Рома/Ромкиња за услугама социјалне заштите.

Иако није урађена анализа, процена је да су Роми и Ромкиње највише заинтересовани за следеће услуге материјална давања, санације стамбених објеката и социјално становање. Неке од ових услуга, као што су социјално становање се не нуде, јер за социјално становање није било услова до сада. Ова услуга ће бити доступна у наредном периоду, с обзиром на чињеницу да општина Бољевац планира изградњу 20 стамбених јединица.

Генерално, представници ромске националности су највише заинтересовани за помоћ при запошљавању и социјално становање.

4.7.5 Пројектне иницијативе на локалном нивоу

У претходне три године, путем Конкурса за пројекте НВО за реализацију активности из ЛАП-а за побољшање положаја Рома, Удружење „Друштво Ром“, реализовало је пројекте за унапређење положаја Рома у друшву (област интервенције: образовање, култура, обележавање историсјких датума, хуманитарни рад, друштвена брига о деци:

- 2018. године - финансиран са 300.000,00 РСД
- 2019. године - финансиран са 270.000,00 РСД
- 2020. године – финансиран са 300.000,00 РСД

Поред наведених, у следећој табели приказан је и пројекат финансиран из других извора, у оквиру којег су спроведне активности за унапређење услова живота ромске популације у ромском насељу у Бољевцу.

Назив пројекта	Конструкција примарне и секундарне канализације и санација улица у Ромском насељу у Бољевцу
Носилац	Општина Бољевац
Партнер	ОЦД „Друштво Ром“
Период реализације	2017-2019

Циљ пројекта	Пружање основе за бољи животни стандард Рома и једнаке услове живота за све грађане у Бољевцу
Буџет укупно	171.933,24 ЕУР
Учешће ЈЛС	21.317,32 ЕУР
Други извори финансирања	
Износи из других извора	144.423,92 ЕУР 6.192 ЕУР
Остварени резултати	

4.8 SWOT анализа

SWOT анализа (акроним од енглеских речи: *Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats* - снаге, слабости, прилике, претње) је техника стратешког менаџмента путем које се уочавају стратешки избори довођењем у везу снага и слабости са шансама и претњама у екстерном окружењу. Помоћу SWOT анализе утврђујемо следеће:

- где смо најјачи тј. које су нам врлине;
- где смо најслабији и које су нам мане;
- који потенцијал имамо тј. где постоји слободан простор за раст и развитак и
- које нам опасности прете и у којој тачки смо најслабији.

SWOT анализа је урађена за сваку од пет области националне *Стратегије* и овог ЈАП-а. Налази анализе су представљени су за: 1) образовање; 2) запошљавање; 3) социјалну и здравствену заштиту; 4) становање.

SWOT анализа је резултат радионица које су одржане са представницима заинтересованих страна и заснована је како на анализи доступних статистичких података (који су дати у овом документу), тако и на проценама којима су располагали представници заинтересованих страна.

4.8.1 Образовање

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
<ul style="list-style-type: none"> • Постојање и рад Мобилног тима • ПУ „Наша радост“ са 7 истурених одељења вртића • 3 основне школе • Ангажован један педагошки асистент • Удружење „Друштво Ром“ активно у области образовања • Добра сарадња између организација и институција • Локална самоуправа издваја финансијска средства за подршку образовању (за уџбенике, превоз, стипендије) • Одобрен пројекат за социјално становање (2021-2023.) који обухвата и активности 	<ul style="list-style-type: none"> • Низак проценат више и високо образоване ромске популације • Нижа стопа обухвата деце ромске националности предшколским васпитањем и образовањем • Потешкоће праћења <i>online</i> наставе током пандемије КОВИД-19 због немања опреме • Осипање/напуштање основног образовања • Осипање/напуштање средњег образовања • У школама се не спроводе програми едукације о правима ромске деце, културолошким специфичностима, тешкоћама које отежавају редовно похађање наставе, учење и напредовање

<p>подршке образовању</p> <ul style="list-style-type: none"> • 5 ученика средњих школа користе стипендије ЕУ у 2020/2021. • Добра сарадња са ромском заједницом приликом дефинисања плана уписа у средње образовање • Сви ученици ромске националности (у средњој стручној школи) су укључени у дуално образовање 	
<p>ШАНСЕ</p>	<p>ПРЕТЊЕ</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Право на афирмативне мере за упис у средње школе • Домаћи и међународни програми и пројекти • Национална стратегија за социјално укључење Рома • Национална стратегија за образовање 	<ul style="list-style-type: none"> • Ограничена финансијска средства за реализацију програма за унапређење положаја Рома • Наставак КОВИД 19 пандемије

За општину Бољевац, када је образовање у питању, **кључно питање** је исто као што је то било и у претходном планском периоду - **укључивање Рома у образовни систем и обезбеђивање континуитета у образовању**. У наредном периоду потребно је обезбедити подршку образовању спровођењем следећих активности: набавка таблета за праћење онлине наставе, анализа заинтересованости за ФООО, едукација наставника, родитеља, ученика у области права деце ромске националности и сл.

Поред наведеног, потребно је наставити са активностима очувања, неговања и развоја ромске културе, традиције и обичаја. Посебан акценат ставити на оснаживање ромских културно-уметничких друштва прибављањем опреме и средстава за обезбеђивање њиховог континуираног рада.

4.8.2 Запошљавање

<p>СНАГЕ</p>	<p>СЛАБОСТИ</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Постојање и рад Мобилног тима • Постојање и рад Савета за запошљавање • Локални акциони план за запошљавање 2021. • Ангажовање и учешће Рома на јавним радовима, као једна од мера активне политике НСЗ • Заинтересованост Рома за самозапошљавање • Одобрен пројекат за социјално становање (2021-2023.) који обухвата и активности подршке запошљавању • Организовање услуга меке подршке у сарадњи са РАРИС за подстицање предузетништ 	<ul style="list-style-type: none"> • Велика незапосленост ромског становништва • Велики број Рома је у категорији неквалификоване радне снаге • Ангажованост Рома у области сиве економије
<p>ШАНСЕ</p>	<p>ПРЕТЊЕ</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Домаћи и међународни програми и пројекти 	<ul style="list-style-type: none"> • Ограничена финансијска средства за реализацију програма за унапређење

<ul style="list-style-type: none"> • Примена модела добре праксе других локалних самоуправа • Мере активне политике запошљавања НСЗ 	<p>положаја Рома</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ограничене надлежности локалне самоуправе • Спора имплементација националних стратегија и програма • Недовољна мотивација пословног сектора да учествује у процесу запошљавања ромске популације
---	---

Као и у претходном планском периоду, **повећање запошљивости Рома и Ромкиња и повећање конкурентности на тржишту рада**, представља **кључно питање** када је запошљавање Рома у питању.

У наредном периоду потребно је наставити са спровођењем мера активне политике запошљавања, организовати акредитоване обуке за занимања за којима постоји потреба (као што су геронто домаћице, управљање специјализованим возилима и сл.).

4.8.3 Социјална и здравствена заштита

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
<ul style="list-style-type: none"> • Постојање и рад Мобилног тима • Постојање и рад Савета за здравље • Стратегија јавног здравља општине Бољевац за период 2016-2021. године • Сви Роми и Ромкиње имају здравствену кљижницу • Добра сарадња институција и организација у области здравствене и социјалне заштите • Добра организованост Центра за социјални рад • Добра организованост Црвеног крста • Систематизовано радно место за здравственог медијатора за Роме и Ромкиње 	<ul style="list-style-type: none"> • Није ангажована здравствена медијаторка • Недостатак података - не води се посебна евиденција у ЦСР о ромској популацији
ШАНСЕ	ПРЕТЊЕ
<ul style="list-style-type: none"> • Национална стратегија за социјално укључивање Рома • Стратегија развоја социјалне заштите • Програми јавног здравља • Међународни и домаћи програми и пројекти 	<ul style="list-style-type: none"> • Недовољна финансијска средства за социјалну и здравствену заштиту • Наставак пандемије КОВИД 19 • Законска регулатива – ограничење броја запослених у општинској управи

Као и у претходном планском периоду, за општину Бољевац **кључно питање** је **унапређење здравственог стања и услова живота Рома у општини Бољевац**.

Фокус је на едукацији младих Ромкиња и ангажовању здравствене медијаторке.

4.8.4 Становање

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
<ul style="list-style-type: none"> • Постојање и рад Мобилног тима 	<ul style="list-style-type: none"> • Нерешени имовинско правни односи у

<ul style="list-style-type: none"> • Просторни план општине Бољевац • План генералне регулације за насеље Бољевац • План детаљне регулације за насеље Гај у склопу насеља Бољевац • Издава грађевинска дозвола за ново насеље за социјално становање • Одобрен пројекат за социјално становање (2021-2023.) 	<p>насељу Гај</p> <ul style="list-style-type: none"> • 50% објеката у насељу Гај није легализовано • Корисници објеката који нису легализовани су корисници социјалне помоћи •
ШАНСЕ	ПРЕТЊЕ
<ul style="list-style-type: none"> • Постојање донаторских фондова • Постојање националне стратегије за решавање проблема Рома 	<ul style="list-style-type: none"> • Нерешени имовинско правни односи • Питање Рома није приоритетно широј јавности • Тешка економска ситуација у земљи и локалној самоуправи

За општину Бољевац **кључна питања** када је област **становања** Рома су следеће: изградња социјалних станова, подршка у процесу озакоњења, асфалтирање улица у насељу Гај и др.

5 ЦИЉЕВИ И МЕРЕ

5.1 Општи циљ

Општи циљ Локалног акционог плана за социјално укључивање Рома и Ромкиња у општини Бољевац за период 2022 - 2024. године је побољшање квалитета живота Рома и Ромкиња који живе на територији општине Бољевац.

Овај општи циљ је усаглашен, односно доприноси општем циљу *Стратегије за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Републици Србији за период од 2016 до 2025. године* који дефинише „да се побољша социјално-економски положај ромске националне мањине у Републици Србији, уз пуно уживање мањинских права, елиминисање дискриминације и постизање веће социјалне укључености Рома и Ромкиња у све сегменте друштва“.

Уз општи циљ дефинисани су кључни показатељи учинка (индикатори утицаја). Индикатори, њихове базне и циљне вредности и извори провере дати су у *Акционом плану*.

5.1.1 Анализа опција за остварење циља

Као што је у овом документу већ описано, претходни локални акциони план који је Општина Бољевац примењивала до 2019. године, *Локални акциони план за побољшање положаја Рома од 2014-2019. године*, имао је дефинисана три општа/дугорочна циља у четири области (образовање, запошљавање, здравље и становање):

1. Укључивање Рома у образовни систем и обезбеђење континуитета у образовању
2. Повећање запошљивости Рома и Ромкиња и повећање конкурентности на тржишту рада
3. Унапређење здравственог стања и услова живота Рома у општини Бољевац

Анализа постигнутих ефеката је показала да је спровођење акционог плана било успешно у многим сегментима, али да ниједан од наведених проблема није решен, те је потребно наставити са применом већ успостављених мера подршке и њима придодати и нове, у складу са надлежностима јединице локалне самоуправе и расположивим финансијским средствима.

Основно опредељење Општине Бољевац је да се и у новом планском периоду (2022-2024.) задрже циљеви који су постављени у претходном, јер они са једне стране одговарају и на тренутне проблеме и изазове са којима се суочава ромска популација, а са друге стране усаглашени су са важећом *Националном стратегијом*.

Сходно одредбама *Закона о планском систему*, а усклађено са *Националном стратегијом*, уз општи циљ, за сваку од приоритетних области дефинисан је по један посебан циљ.

За сваки посебан циљ прописане су мере чија реализација доприноси остваривању посебног циља, а све мере заједно доприносе остваривању општег циља ЛАПа.

5.2 Посебни циљеви и мере

Да би био постигнут општи циљ ЛАПа, планирана су четири **посебна циљ** у истим областима које су дефинисане и претходним ЛАПом (образовање, запошљавање, здравље и становање), а садржане су и у *Националној стратегији*:

- **Посебан циљ 1:** Веће укључивање Рома и Ромкиња у образовни систем и обезбеђење континуитета у образовању
- **Посебан циљ 2:** Повећање запошљивости Рома и Ромкиња и њихове конкурентности на тржишту рада
- **Посебан циљ 3:** Унапређење здравствене и социјалне заштите Рома и Ромкиња

- **Посебан циљ 4:** Унапређење услова становања ромских породица

Уз сваки посебан циљ дати су кључни показатељи учинка који се на њега односе (тзв. показатељи исхода). Показатељи исхода са базним и циљним вредностима, као и извори провере наводе се у Акционом плану.

За сваки посебан циљ, прописане су мере чија реализација доприноси остваривању посебног циља.

ОБРАЗОВАЊЕ

Посебан циљ 1: Веће укључивање Рома и Ромкиња у образовни систем и обезбеђење континуитета у образовању

Овај посебан циљ је усаглашен са посебним циљем 1 из *Националне стратегије*, који гласи: „Обезбедити пуну укљученост деце и младих из ромске заједнице у квалитетно предшколско, основно и средње образовање, већи обухват Рома и Ромкиња у студентској популацији и пружање подршке школовању младих и одраслих који се нису школовали или који су напустили школовање, уз увођење делотворних и ефикасних механизма за борбу против дискриминације и остваривање услова за уживање свих мањинских права за Роме и Ромкиње у образовном систему.“

Мере:

- **Мера 1.1:** Материјална подршка ученицима ромске националности за континуирано школовање
- **Мера 1.2:** Информисање и едукација родитеља, деце и одраслих ромске националности о значају образовања и едукација наставника, родитеља и ученика у области права деце ромске националности
- **Мера 1.3:** Неговање културног идентитета

ЗАПОШЉАВАЊЕ

Посебан циљ 2: Повећање запошљивости Рома и Ромкиња и њихове конкурентности на тржишту рада

Овај циљ је усаглашен са посебним циљем 3 из *Националне стратегије*: „Подстицати укључивање радно способних припадника ромске националне мањине на формално тржиште рада, подизање запошљивости, запошљавање и економско оснаживање, посебно Рома и Ромкиња који припадају категоријама вишеструко теже запошљивих незапослених лица“.

Мере:

- **Мера 2.1:** Укључивање Рома и Ромкиња у мере активне политике запошљавања
- **Мера 2.2:** Промоција формалног запошљавања
- **Мера 2.3:** Укључивање Рома и Ромкиња у програме образовања и обуке за подизање њихове запошљивости

ЗДРАВСТВЕНА И СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА

Посебан циљ 3: Унапређење здравствене и социјалне заштите Рома и Ромкиња

Овај циљ је усаглашен са посебним циљем 4 из *Националне стратегије*: „Унапредити здравље Рома и Ромкиња, унапредити приступ здравственим услугама и омогућити пуно остваривање права на здравље у здравственом систему Републике Србије“, као и са посебним циљем 5 из *Националне стратегије*: „Унапредити приступ услугама социјалне заштите и доступност новчаних давања ради смањења сиромаштва и повећања социјалне укључености Рома и Ромкиња у локалној заједници“.

Мере:

- **Мера 3.1:** Обезбеђење веће доступности здравствене заштите ангажовањем здравствене медијаторке
- **Мера 3.2:** Подизање нивоа свести о значају превенције и лечења и о услугама социјалне заштите

СТАНОВАЊЕ

Посебан циљ 4: Унапређење услова становања ромских породица

Овај посебан циљ је усаглашен са посебним циљем 2 *Националне стратегије*: „Унапредити услове становања Рома и Ромкиња у Републици Србији кроз обезбеђивање правне сигурности стамбеног статуса, доступности услуга, материјала, објеката, инфраструктуре, финансијске приуштивости, одговарајуће настањивости и приступачности, одговарајуће локације и културне адекватности, како је дефинисано међународним стандардима о праву на адекватно становање, а које је Република Србија ратификовала“.

Мере:

- **Мера 4.1:** Изградња и опремање социјалних станова за ромске и друге социјално угрожене породице
- **Мера 4.2:** Развој и организовање обука и других догађаја који доприносе развоју услуге социјалног становања у заштићеним условима
- **Мера 4.3:** Подршка ромским домаћинствима у процесу озакоњења
- **Мера 4.4:** Побољшање саобраћајне инфраструктуре у насељима Гај и Боговине

Уз сваку меру дати су показатељи учинка који се на њу односе (тзв. показатељи резултата). Базне и циљне вредности показатеља резултата, као и извори провере наводе се у *Акционом плану*, у коме се дају и друге информације које се односе на меру, као што су: институција је надлежна за спровођење мере (носилац мере), институције које учествују у спровођењу мере (партнери), период спровођења мере, као и процена потребних финансијских средстава неопходних за спровођење мере и извори финансирања.

6 АКЦИОНИ ПЛАН

Овим Акционим планом детаљно се разрађују постављени циљеви (општи циљ и посебни циљеви).

За сваки посебан циљ дефинисане су мере које доприносе остварењу посебног циља. Уз сваку меру дате су следеће информације: тип мере⁹, носилац и партнери, период спровођења, финансијска средства (укупно потребна, по годинама и по изворима финансирања).

За сваку меру утврђене су активности и пројекти које треба реализовати у оквиру мере. Уз сваку активност/пројекат дефинисани су носиоци активности, партнери и потребна финансијска средства (укупна, по годинама и по изворима финансирања).

Укупна вредност овог Акционог плана за период од 2022-2024. године износи **139.851.375,17 динара**, од чега је само за финансирање мере 4.4. Побољшање инфраструктуре у насељима Гај и Боговине, потребно **60.128.015,17 динара**, коју ће Општина Бољевац финансирати како из свог буџета, тако и из других извора код којих ће Општина Бољевац конкурисати уколико буду отворени позиви за овакву врсту пројеката.

За реализацију свих других мера у оквиру ЛАП-а потребно је укупно **79.723.360,00 динара**, од којих је из ИПА 2018 пројекта већ обезбеђено **72.654.900,00 динара** (потписан је уговор), из буџета ЈЛС ће се издвојити **5.328.460,00 динара**, а из других извора финансирања (НСЗ, Министарство здравља и други) потребно је обезбедити **1.740.000,00 динара**.

ОПШТИ ЦИЉ: Побољшање квалитета живота Рома и Ромкиња који живе на територији општине Бољевац						
Показатељи на нивоу општег циља (показатељи ефеката)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљна година	Циљна вредност	Извор провере
Обухват деце ромске националности укључене у ПВО	процент	2020/21.	40%	2023/24.	60%	Извештај ПУ
Обухват деце ромске националности укључене у основно образовање	процент	2020/21.	100%	2023/24.	100%	Извештаји ОШ Извештај ПА
Број деце ромске националности који су напустили основно образовање	број	2019/20. 2020/21.	3 0	2021/22. до 2023/24.	0 ¹⁰	Извештаји ОШ Извештај ПА

⁹У складу са Законом о планском систему („Сл. гласник РС“ бр. 30/2018), мере јавних политика могу бити: 1) регулаторне, којима се успостављају стандарди и правила којима се уређују односи у друштву; 2) подстицајне, у које спадају: фискалне мере (субвенције, порези и друго) и друге финансијске и нефинансијске мере; 3) информативно едукативне (информационе и образовне кампање и друго); 4) институционално-управљачко-организационе (формирање нових и укидање постојећих институција, промена организационе структуре одређених субјеката, промена броја и компетенција запослених и др.), и 5) обезбеђење добара и пружање услуга од стране учесника у планском систему, укључујући и јавне инвестиције (капитални и инфраструктурни пројекти, инвестиције и др.)

¹⁰ Кумулативна вредност за три школске године

Број Рома и Ромкиња који су се запослили уз подршку	ук.број број ж.	2020.	2	2024.	10 ¹¹	Извештај НСЗ Извештај Одељења за ЛЕР и др. ¹²
Обухват деце (до 18 година) обухваћених систематским прегледима	процент	2020.	100	2024.	100	Извештај Дома здравља
Број Ромкиња (од 20 до 40 година старости) обухваћених превентивним гинеколошким прегледима	број	2020.	3	2024.	15 ¹³	Извештај Дома здравља
Број ромских породица које имају решено стамбено питање	број	2020.	Н.п.	2024.	27 ¹⁴	Извештај Одељења за урбанизам и др. ¹⁵

ПОСЕБАН ЦИЉ 1: Веће укључивање Рома и Ромкиња у образовни систем и обезбеђење континуитета у образовању						
Показатељи на нивоу посебног циља (показатељи исхода)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљна година	Циљна вредност	Извор провере
Број деце ромске националности укључене у ПВО	број	2020/21.	7	2023/24.	13	Извештај ПУ
Број деце ромске националности укључене у основно образовање	број	2020/21.	28	2023/24.	28	Извештаји ОШ Извештај ПА
Број младих ромске националности обухваћених средњим образовањем	број	2020/21.	14	2023/24.	16	Извештај СО Извештај ПА

МЕРА 1.1:	Материјална подршка ученицима ромске националности за континуирано школовање	Тип мере:	подстицајна
Носилац мере:	Одељења за општу управу, скупштинске послове и послове месних заједница	Партнери:	Мобилни тим, Удружење „Друштво Ром“, Центар за социјални рад

¹¹ Кумулативна вредност за период 2022-2024. године, односно током спровођења ЛАПа

¹² Одељење за локални економски развој, привреду, пољопривреду, ванредне ситуације и одбрану

¹³ Кумулативна вредност за период 2022-2024. године, односно током спровођења ЛАПа

¹⁴ Кумулативна вредност за период 2022-2024. године, односно током спровођења ЛАПа

¹⁵ Одељење за урбанизам, обједињену процедуру и извршења, имовинско правне послове и послове јавних набавки

Период спровођења:	2022-2024.	Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):					1.000.000,00
Процењена фин. средства по годинама (РСД):	2022: 400.000,00 2023: 400.000,00 2024: 200.000,00	Процењена фин. средства по изворима финансирања					Буџет ЈЛС: 200.000,00 ИПА 2018: 800.000,00
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2022.	2023.	2024.	
Број подељених пакета	број	2020.	-	40	40	20	Извештај Мобилног тима

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно проц. фин. средс. (РСД)	Процењена фин. средства по годинама (РСД)	Процењена фин. средства по изворима (РСД)
1.1.1	Доношење Одлуке о подели пакета	Одељења за општу управу, скупштинске послове и послове месних заједница	СО Бољевац, Удружење „Друштво Ром“, Центар за социјални рад	2022.	-	-	Из редовног пословања ЈЛС
1.1.2	Подела пакета	Мобилни тим	Удружење „Друштво Ром“, Центар за социјални рад	Сваке године	1.000.000,00	2022: 400.000 2023: 400.000 2024: 200.000	Буџет ЈЛС: 200.000,00 ИПА 2018: 800.000,00

МЕРА 1.2	Информисање и едукација родитеља, деце и одраслих ромске националности о значају образовања и едукација наставника, родитеља и ученика у области права деце ромске националности	Тип мере:	Информативно-едукативна
Носилац мере:	Одсек за ЈЕР	Партнери:	Мобилни тим, Удружење „Друштво Ром“, ПУ, основне школе

Период спровођења:	2022-2024.	Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):				30.000,00	
Процењена фин. средства по годинама (РСД):	2022: 10.000,00 2023: 10.000,00 2024: 10.000,00	Процењена фин. средства по изворима финансирања				Буџет ЈЛС: 10.000,00 ИПА 2018: 20.000,00	
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2022.	2023.	2024.	
Број одржаних радионица	број	2020.	-	2	2	2	Извештај Мобилног тима

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно проц. фин. сред. (РСД)	Процењена фин. средства по годинама (РСД)	Процењена фин. средства по изворима (РСД)
1.2.1	Радионице о значају образовања за децу и родитеље ромске националности	Одсек за ЛЕР	Мобилни тим, Удружење „Друштво Ром“, ПУ, ОШ	Сваке године у 2. кварталу	15.000,00	2022: 5.000,00 2023: 5.000,00 2024: 5.000,00	Буџет ЈЛС: 5.000,00 ИПА 2018: 10.000,00
1.2.2	Радионице о значају образовања за одрасле ромске националности	Одсек за ЛЕР	Мобилни тим, Удружење „Друштво Ром“, ПУ, ОШ	Сваке године	15.000,00	2022: 5.000,00 2023: 5.000,00 2024: 5.000,00	Буџет ЈЛС: 5.000,00 ИПА 2018: 10.000,00

МЕРА 1.3:	Неговање културног идентитета	Тип мере:	Информативно-едукативна
Носилац мере:	Одељења за општу управу, скупштинске послове и послове месних заједница	Партнери:	Удружење „Друштво Ром“
Период спровођења:	2022-2024.	Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):	
Процењена фин. средства по годинама (РСД):	2022: 100.000,00 2023: 100.000,00 2024: 100.000,00	Процењена фин. средства по изворима финансирања	
		Буџет ЈЛС: 300.000,00	

Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2022.	2023.	2024.	
Број подржаних манифестација	број	2020.	2	2	2	2	Извештај Друштва „Ром“

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно проц. фин. сред. (РСД)	Процењена фин. средства по годинама (РСД)	Процењена фин. средства по изворима (РСД)
1.3.1	Одржавање манифестације „Бал Рома“	Одељења за општу управу, скупштинске послове и послове месних заједница	Удружење „Друштво Ром“	Сваке године у 1. кварталу	150.000,00	2022: 50.000,00 2023: 50.000,00 2024: 50.000,00	Буџет ЈЛС: 150.000,00
1.3.2	Манифестација „Светски дан Рома“	Одељења за општу управу, скупштинске послове и послове месних заједница	Удружење „Друштво Ром“	Сваке године у 2. кварталу	150.000,00	2022: 50.000,00 2023: 50.000,00 2024: 50.000,00	Буџет ЈЛС: 150.000,00

ПОСЕБАН ЦИЉ 2: Повећање запошљивости Рома и Ромкиња и њихове конкурентности на тржишту рада						
Показатељи на нивоу посебног циља (показатељи исхода)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљна година	Циљна вредност	Извор провере
Број Рома и Ромкиња укључених у мере активне политике запошљавања	Бр.м.. бр. ж.	2020.	2 2	2024.	10 ¹⁶ 10 ¹⁷	Извештај НСЗ
Број Рома и Ромкиња учесника на сајмовима запошљавања и другим промотивним догађајима	Бр.м.	2020.	2	2024.	20 ¹⁸	Извештај НСЗ Извештај Одсека за

¹⁶ Кумулативна вредност за период 2022-2024. године, односно током спровођења ЈАПА

¹⁷ Кумулативна вредност за период 2022-2024. године, односно током спровођења ЈАПА

¹⁸ Кумулативна вредност за период 2022-2024. године, односно током спровођења ЈАПА

	бр. ж.		2		20 ¹⁹	локални економски развој
Број Рома и Ромкиња који су стекли преквалификације/доквалификације	Бр.м. бр. ж.	2020.	0	2024.	10 ²⁰ 10 ²¹	Извештај Одсека за локални економски развој

МЕРА 2.1:	Укључивање Рома и Ромкиња у мере активне политике запошљавања		Тип мере:		подстицајна		
Носилац мере:	Одсек за локални економски развој		Партнери:		НСЗ, Удружење „Друштво Ром“		
Период спровођења:	2022 – 2024.		Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):			3.000.000,00	
Процењена фин. средства по годинама (РСД):	2022: 1.000.000 2023: 1.000.000 2024: 1.000.000		Процењена фин. средства по изворима финансирања			ЈЛС: 2.000.000,00 НСЗ: 1.000.000,00	
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2022.	2023.	2024.	
Број мера активне политике запошљавања намењених Ромима и Ромкињама	број	2020.	2	3	3	3	Извештај НСЗ

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно проц. фин. сред. (РСД)	Процењена фин. средства по годинама (РСД)	Процењена фин. средства по изворима (РСД)
2.1.1	Израда ЛАП за запошљавање	Одсек за локални економски развој	Удружење „Друштво Ром“	Сваке године у 1. кварталу	-	-	Из редовне делатности ЈЛС
2.1.2	Упознавање представника ромске заједнице са мерама активне политике	Одсек за локални економски развој	НСЗ	Сваке године у 1. кварталу	-	-	Из редовне делатности НСЗ

¹⁹ Кумулативна вредност за период 2022-2024. године, односно током спровођења ЛАП

²⁰ Кумулативна вредност за период 2022-2024. године, односно током спровођења ЛАП

²¹ Кумулативна вредност за период 2022-2024. године, односно током спровођења ЛАП

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно проц. фин. сред. (РСД)	Процењена фин. средства по годинама (РСД)	Процењена фин. средства по изворима (РСД)
	запошљавања						
2.1.3	Спровођење мера активне политике запошљавања	Одсек за локални економски развој	НСЗ	Сваке године	3.000.000	2022: 1.000.000 2023: 1.000.000 2024: 1.000.000	ЈЛС: 2.000.000,00 НСЗ: 1.000.000,00

МЕРА 2.2		Промоција формалног запошљавања		Тип мере:		Информативно-едукативна		
Носилац мере:		Одсек за локални економски развој		Партнери:		Удружење „Друштво Ром“, НСЗ		
Период спровођења:		2022.		Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):			20.000,00	
Процењена фин. средства по годинама (РСД):		2022: 20.000,00 2023: - 2024: -		Процењена фин. средства по изворима финансирања			ИПА 2018: 20.000,00	
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)		Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
					2022.	2023.	2024.	
Број сајмова запошљавања		број	2020.	0	1	1	1	Извештај Одсека за локални економски развој

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно проц. фин. сред. (РСД)	Процењена фин. средства по годинама (РСД)	Процењена фин. средства по изворима (РСД)
2.2.1	Организовање одласка на сајмове запошљавања	Одсек за локални економски развој	Удружење „Друштво Ром“, НСЗ	2022.	20.000,00	2022: 20.000,00	ИПА 2018: 20.000,00
2.2.2	Организовање сајма запошљавања	Одсек за локални економски развој	Удружење „Друштво Ром“, НСЗ	Сваке године од 2023.	-	-	Из редовне делатности ОУ

МЕРА 2.3:	Укључивање Рома и Ромкиња у програме образовања и обуке за подизање њихове запошљивости		Тип мере:	Обезбеђење добара и пружање услуга			
Носилац мере:	Одсек за ЛЕР		Партнери:	НСЗ, Удружење „Друштво Ром“, Центар за социјални рад			
Период спровођења:	2022-2024.		Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):			1.300.000,00	
Процењена фин. средстава по годинама (РСД):	2022: 650.000,00 2023: 350.000,00 2024: 300.000,00		Процењена фин. средства по изворима финансирања			ЈЛС: 300.000,00 ИПА 2018: 1.000.000,00	
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2022.	2023.	2024.	
Број организованих обука (преквалификација/ доквалификација)	број	2020.	-	2	2	2	Извештај НСЗ и Одсека за локални економски развој

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно проц. фин. сред. (РСД)	Процењена фин. средства по годинама (РСД)	Процењена фин. средства по изворима (РСД)
2.3.1	Упознавање Рома и Ромкиња са програмима	Одсек за ЛЕР	НСЗ, Удружење „Друштво Ром“, Центар за социјални рад	2022.	-	-	-
2.3.2	Пријављивање и селекција кандидата	Одсек за ЛЕР	НСЗ, Удружење „Друштво Ром“, Центар за социјални рад	2022.	-	-	-
2.3.3	Спровођење обука за геронто домаћице	Одсек за ЛЕР	НСЗ, Удружење „Друштво Ром“, Центар за социјални рад	До краја 2024.	500.000,00	2022: 250.000,00 2023: 150.000,00 2024: 100.000,00	Буџет ЈЛС: 100.000,00 ИПА 2018: 400.000,00
2.3.4	Спровођење обука за	Одсек за ЛЕР	НСЗ, Удружење	До краја	800.000,00	2022: 400.000,00	Буџет ЈЛС:

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно проц. фин. сред. (РСД)	Процењена фин. средства по годинама (РСД)	Процењена фин. средства по изворима (РСД)
	руковаоце специјалних возила/машина		„Друштво Ром“, Центар за социјални рад	2024.		2023: 200.000,00 2024: 200.000,00	200.000,00 ИПА 2018: 600.000,00

ПОСЕБАН ЦИЉ 3: Унапређење здравствене и социјалне заштите Рома и Ромкиња							
Показатељи на нивоу посебног циља (показатељи исхода)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљна година	Циљна вредност	Извор провере	
Број посећених ромских породица	Број	2020.	-	2024.	10 ²²	Извештај МТ Извештај ЗМ	
Број Рома и Ромкиња – учесника на радионицама	број	2020.	-	2024.	10 ²³	Извештај МТ Извештај ЗМ	

МЕРА 3.1:	Обезбеђење веће доступности здравствене заштите ангажовањем здравствене медијаторке		Тип мере:	институционално-управљачко-организационе			
Носилац мере:	Начелница Општинске управе		Партнери:	Дом здравља			
Период спровођења:	2022-2024.		Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):			540.000,00	
Процењена фин. средстава по годинама (РСД):	2022: 0 2023: 0 2024: 540.000,00		Процењена фин. средства по изворима финансирања			Министарство здравља: 240.000,00 Буџет ЈЛС: 300.000,00	
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2022.	2023.	2024.	

²² Кумулативна вредност за период 2022-2024. године, односно током спровођења ЈАПа

²³ Кумулативна вредност за период 2022-2024. године, односно током спровођења ЈАПа

Број ангажованих здравствених медијаторки на подручју општине Бољевац	број	2020.	0	0	0	1	Извештај Дома здравља
---	------	-------	---	---	---	---	-----------------------

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно проц. фин. сред. (РСД)	Процењена фин. средства по годинама (РСД)	Процењена фин. средства по изворима (РСД)
3.1.1	Подношење захтева Министарству здравља	Начелница ОУ	Дом здравља	2022.	-	-	Из редовне делатности ЈЛС
3.1.2	Ангажовање здравствене медијаторке	Начелница ОУ	Дом здравља	Од почетка 2024.	540.000,00	2022: 0 2023: 0 2024: 540.000,00	Министарство здравља: 240.000,00 Буџет ЈЛС: 300.000,00

МЕРА 3.2	Подизање нивоа свести о значају превенције и лечења и о услугама социјалне заштите		Тип мере:	Информативно-едукативна			
Носилац мере:	Мобилни тим		Партнери:	Дом здравља, ЦСР, Црвени крст			
Период спровођења:	2022-2024.		Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):			136.360,00	
Процењена фин. средства по годинама (РСД):	2022: 100.000,00 2023: 26.360,00 2024: 10.000,00		Процењена фин. средства по изворима финансирања			Буџет ЈЛС: 36.360,00 ИПА 2018: 100.000,00	
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2022.	2023.	2024.	
Број организованих радионица	број	2020.	-	1	1	1	Извештај Мобилног тима

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно проц. фин. сред. (РСД)	Процењена фин. средства по годинама (РСД)	Процењена фин. средства по изворима (РСД)
3.2.1	Организовање радионица о физичком и менталном здрављу	Мобилни тим	Дом здравља	Сваке године	136.360,00	2022: 100.000,00 2023: 26.360,00 2024: 10.000,00	Буџет ЈЛС: 36.360,00 ИПА 2018: 100.000,00

ПОСЕБАН ЦИЉ 4: Унапређење услова становања ромских породица							
Показатељи на нивоу посебног циља (показатељи исхода)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљна година	Циљна вредност	Извор провере	
Број ромских породица за које су обезбеђени станови	број	2020.	-	2024.	10 ²⁴	Извештај Општине Бољевац	
Број Рома и Ромкиња укључених у обуке и друге догађаје	број	2020.	-	2024.	50 ²⁵	Извештај Општине Бољевац	
Број ромских домаћинстава којима је пружена подршка у озакоњењу	број	2020.	-	2024.	25 ²⁶	Извештај Општине Бољевац	
Број ромских домаћинстава за које је обезбеђен прикључак на водоводну мрежу	број	2020.	-	2024.	20 ²⁷	Извештај Општине Бољевац	
Број ромских домаћинстава за које је обезбеђен прикључак на канализациону мрежу	број	2020.	-	2024.	20 ²⁸	Извештај Општине Бољевац	

МЕРА 4.1:	Изградња и опремање социјалних станова за ромске и друге социјално угрожене породице	Тип мере:	Обезбеђење добара и пружање услуга
------------------	---	------------------	---

²⁴ Кумулативна вредност за период 2022-2024. године, односно током спровођења ЈАПа

²⁵ Кумулативна вредност за период 2022-2024. године, односно током спровођења ЈАПа

²⁶ Кумулативна вредност за период 2022-2024. године, односно током спровођења ЈАПа

²⁷ Кумулативна вредност за период 2022-2024. године, односно током спровођења ЈАПа

²⁸ Кумулативна вредност за период 2022-2024. године, односно током спровођења ЈАПа

Носилац мере:	Општина Бољевац		Партнери:	Удружење „Друштво Ром“, Центар за социјални рад			
Период спровођења:	2022-2023.		Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):			72.203.000,00	
Процењена фин. средства по годинама (РСД):	2022: 63.000.000,00 2023: 9.203.000,00 2024: -		Процењена фин. средства по изворима финансирања			Буџет ЈЛС: 1.653.000,00 ИПА 2018: 70.550.000,00	
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2022.	2023.	2024.	
Број новоизграђених стамбених јединица	Број	2020.	-	20	-	-	Извештај Одељења за урбанизам
Број опремљених стамбених јединица	Број	2020.	-	20	-	-	Извештај Одсека за локални економски развој

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно проц. фин. сред. (РСД)	Процењена фин. средства по годинама (РСД)	Процењена фин. средства по изворима (РСД)
4.1.1	Спровођење јавне набавке и избор грађевинске фирме	Општина Бољевац	Удружење „Друштво Ром“, Центар за социјални рад	2022.	-	-	У оквиру Пројекта ИПА 2018
4.1.2	Изградња објеката	Општина Бољевац	Удружење „Друштво Ром“, Центар за социјални рад	2022.	69.203.000,00	2022: 60.000.000,00 2023: 9.203.000,00	Буџет ЈЛС: 1.203.000,00 ИПА 2018: 68.000.000,00
4.1.3	Завршетак изградње и пријем објеката	Општина Бољевац	Удружење „Друштво Ром“, Центар за социјални рад	2022.	-	-	У оквиру Пројекта ИПА 2018
4.1.4	Процена потреба домаћинства за намештајем и кућним	Општина Бољевац	Удружење „Друштво Ром“, Центар за	2022.	-	-	У оквиру Пројекта ИПА 2018

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно проц. фин. сред. (РСД)	Процењена фин. средства по годинама (РСД)	Процењена фин. средства по изворима (РСД)
	апаратима и др.		социјални рад				
4.1.5	Спровођење јавне набавке и избор испоручилаца	Општина Бољевац	Удружење „Друштво Ром“, Центар за социјални рад	2022.	-	-	У оквиру Пројекат ИПА 2018
4.1.6	Набавка намештаја и кућних апарата и опремање стамбених јединица	Општина Бољевац	Удружење „Друштво Ром“, Центар за социјални рад	2022.	3.000.000,00	2022: 3.000.000,00	Буџет ЈЛС: 450.000,00 ИПА 2018: 2.550.000,00

МЕРА 4.2		Развој и организовање обука и других догађаја који доприносе развоју услуге социјалног становања у заштићеним условима		Тип мере:		Информативно-едукативна	
Носилац мере:		Одсек за ЛЕР		Партнери:		Удружење „Друштво Ром“, Центар за социјални рад	
Период спровођења:		2022.		Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):			194.000,00
Процењена фин. средства по годинама (РСД):		2022: 194.000,00 2023: - 2024: -		Процењена фин. средства по изворима финансирања			Буџет ЈЛС: 29.100,00 ИПА 2018: 164.900,00
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2022.	2023.	2024.	
Број организованих обука	број	2020.	-	2	0	0	Извештај Одсека за локални економски развој
Број пружених других видова подршке	број	2020.	-	1	0	0	Извештај Одсека за локални економски развој

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно проц. фин. сред. (РСД)	Процењена фин. средства по годинама (РСД)	Процењена фин. средства по изворима (РСД)
4.2.1	Припрема и усвајање Правилника о критеријумима и поступку за пружање услуге социјалног становања у заштићеним условима	Одсек за ЛЕР	Удружење „Друштво Ром“, Центар за социјални рад	2022.	90.000,00	2022: 90.000,00	Будет ЈЛС: 13.500,00 ИПА 2018: 76.500,00
4.2.2	Објављивање позива за учешће ромских и других социјално угрожених породица	Одсек за ЛЕР	Удружење „Друштво Ром“, Центар за социјални рад	2022.	-	-	У оквиру Пројекта ИПА 2018
4.2.3	Организовање инфо-сесија за потенцијалне кориснике	Одсек за ЛЕР	Удружење „Друштво Ром“, Центар за социјални рад	2022.	-	-	У оквиру Пројекта ИПА 2018
4.2.4	Избор ромских и других социјално угрожених породица	Одсек за ЛЕР	Удружење „Друштво Ром“, Центар за социјални рад	2022.	-	-	У оквиру Пројекта ИПА 2018
4.2.5	Припрема индивидуалних планова за подршку социјалној инклузији за сваку од изабраних породица, и сваког члана породице појединачно	Одсек за ЛЕР	Удружење „Друштво Ром“, Центар за социјални рад	2022.	-	-	У оквиру Пројекта ИПА 2018
4.2.6	Обуке за породице	Одсек за ЛЕР	Удружење „Друштво Ром“, Центар за социјални рад	2022.	104.000,00	2022: 104.000,00	Будет ЈЛС: 15.600,00 ИПА 2018: 88.400,00
4.2.7	Пружање мера индивидуалне помоћи - примена индивидуалних	Одсек за ЛЕР	Удружење „Друштво Ром“, Центар за	2022.	-	-	У оквиру Пројекта ИПА 2018

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно проц. фин. сред. (РСД)	Процењена фин. средства по годинама (РСД)	Процењена фин. средства по изворима (РСД)
	планова подршке		социјални рад				

МЕРА 4.3:	Подршка ромским домаћинствима у процесу озакоњења		Тип мере:	подстицајна			
Носилац мере:	Одељење за урбанизам, обједињену процедуру и извршења, имовинско правне послове и послове јавних набавки		Партнери:	Удружење „Друштво Ром“, Центар за социјални рад			
Период спровођења:	2022-2024.		Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):			1.000.000,00	
Процењена фин. средства по годинама (РСД):	2022: - 2023: - 2024: 1.000.000,00		Процењена фин. средства по изворима финансирања			Буџет ЈЛС: 500.000,00 Други извори: 500.000,00	
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2022.	2023.	2024.	
Број донетих мера подршке процесу озакоњења	број	2020.	-	-	1	1	Извештај Одељења за урбанизам и др. ²⁹

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно проц. фин. сред. (РСД)	Процењена фин. средства по годинама (РСД)	Процењена фин. средства по изворима (РСД)
4.3.1	Спровођење подршке у процесу озакоњења објеката у насељу „Гај“	Одељење за урбанизам, обједињену процедуру извршења, имовинско	за Удружење „Друштво Ром“, Центар за социјални рад и	Континуирано од 2024.	1.000.000,00	2022: - 2023: - 2024: 1.000.000,00	Буџет ЈЛС: 500.000,00 Други извори – домаћи или страни (ИПА, Министарство):

²⁹ Одељење за урбанизам, обједињену процедуру и извршења, имовинско правне послове и послове јавних набавки

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно проц. фин. сред. (РСД)	Процењена фин. средства по годинама (РСД)	Процењена фин. средства по изворима (РСД)
		правне послове и послове јавних набавки					500.000,00

МЕРА 4.4:	Побољшање инфраструктуре у насељима Гај и Боговине		Тип мере:	Обезбеђење добара и пружање услуга			
Носилац мере:	Општина Бољевац		Партнери:	Удружење „Друштво Ром“			
Период спровођења:	2022-2024.		Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):			60.128.015,17	
Процењена фин. средства по годинама (РСД):	2022: 0 2023: 15.000.000,00 2024: 45.128.015,17		Процењена фин. средства по изворима финансирања			Буџет ЈЛС: 60.128.015,17 и други извори (национални фондови, фондови ЕУ)	
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2022.	2023.	2024.	
Дужина саобраћајница (улица) које су побољшане	м	2020.	-	0	0	118,32	Извештај Одељења за урбанизам
Дужина изграђене водоводне мреже	м	2020.	-	0	780	1577	Извештај Одељења за урбанизам
Дужина изграђене канализационе мреже	м	2020.	-	0	0	4135	Извештај Одељења за урбанизам

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно проц. фин. сред. (РСД)	Процењена фин. средства по годинама (РСД)	Процењена фин. средства по изворима (РСД)
4.4.1	Реконструкција улице у насељу Гај	Општина Бољевац	Удружење „Друштво Ром“	2024.	3.493.997,17	2022: 0 2023: 0	Буџет ЈЛС: 3.493.997,17

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно проц. фин. сред. (РСД)	Процењена фин. средства по годинама (РСД)	Процењена фин. средства по изворима (РСД)
						2024: 3.493.997,17	
4.4.2	Изградња водоводне мреже у насељу Боговина	Општина Бољевац	Удружење „Друштво Ром“	2024.	45.000.000,00	2022: 0 2023: 15.000.000 2024: 30.000.000	Буџет ЈЛС: 45.000.000,00
4.4.3	Изградња канализационе мреже у насељу Боговина	Општина Бољевац	Удружење „Друштво Ром“	2024.	11.634.018,00	2022: 0 2023: 0 2024: 11.634.018,00	Буџет ЈЛС: 11.634.018,00

7 ФИНАНСИЈСКИ ОКВИР ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЛОКАЛНОГ АКЦИОНОГ ПЛАНА

Израдом и усвајањем *Локалног акционог плана за социјално укључивање Рома и Ромкиња у општини Бољевац за период 2022-2024. године* стварају се услови за доследно спровођење дефинисаних мера и активности уз обезбеђивање потребних финансијских ресурса из буџета Општине у годинама реализације ЛАП-а, са једне стране, као и предуслови за аплицирање локалне власти на различитим конкурсима за финансирање социјалног укључивања (инклузије) Рома и Ромкиња, расписаних од стране донатора или виших нивоа власти, са друге стране.

Акциони план садржи и процену трошкова активности предвиђених предметним планом, а неопходно је вршити и адекватно планирање дефинисаних расхода по мерама и активностима у конкретним програмима буџета Општине, ради остваривања циљева програмског буџетирања и то:

- класификација расхода и издатака према уже дефинисаним надлежностима и мерама корисника буџета,
- одређивање конкретне сврхе на које се средства троше,
- одређивање начина потрошња средстава, а такође и повезаности са средњорочним циљевима,
- утврђивање елемената за мерење учинка спровођења мера.

Од програмског буџета на нивоу јединице локалне самоуправе, очекује се да исти:

- пружа јединствен оквир за утврђивање приоритетних расхода и издатака,
- унапређује координацију политика ради остваривања националних и локалних социјалних циљева,
- обезбеђује финансијски контекст средњорочним плановима корисника буџета,
- омогућава свим заинтересованим странама да уче неефикасно трошење јавних средстава,
- доприноси унапређењу услуга јавне управе кроз процену односа њихове цене и квалитета,
- омогућава израду буџета који је транспарентнији и разумљивији за грађане.

Један од битних фактора у постављању релације између активности, рокова и извора финансирања, била је и динамика планирања и спровођења програмских активности/пројеката финансираних из буџета, односно донаторских средстава.

Општина Бољевац је обезбедила бесповратна финансијска средства из пројекта „Подршка Европске уније социјалном становању и активној инклузији” (EU SHAI), који се финансира из ИПА 2018, за спровођење следећих активности:

Ред. број	Ознака активн.	Активност	Финансирање из ИПА 2018	Кофинансирање из буџета ЈЛС
1	1.1.2	Подела пакета	800.000,00	200.000,00
2	1.2.1	Радионице о значају образовања за децу и родитеље ромске националности	10.000,00	5.000,00
3	1.2.2	Радионице о значају образовања за одрасле ромске националности	10.000,00	5.000,00
4	2.2.1	Организовање одласка на сајмове запошљавања	20.000,00	-
5	2.3.3	Спровођење обука за геронто домаћице	400.000,00	100.000,00

Ред. број	Ознака активн.	Активност	Финансирање из ИПА 2018	Кофинансирање из буџета ЈЛС
6	2.3.4	Спровођење обука за руковоаоце специјалних возила/машина	600.000,00	200.000,00
7	3.2.1	Организовање радионица о физичком и менталном здрављу	100.000,00	36.360,00
8	4.1.2	Изградња објеката	68.000.000,00	1.203.000,00
9	4.1.6	Набавка намештаја и кућних апарата и опремање стамбених јединица	2.550.000,00	450.000,00
10	4.2.1	Припрема и усвајање Правилника о критеријумима и поступку за пружање услуге социјалног становања у заштићеним условима	76.500,00	13.500,00
11	4.2.6	Обуке за породице	88.400,00	15.600,00
I.		Укупно за спровођење активности које се финансирају из ИПА пројекта:	72.654.900,00	2.228.460,00

За кофинансирање активности које се спроводе у оквиру пројекта финансираног из ИПА 2018, као што се види из претходне табеле, из буџета Општине обезбеђују се финансијска средства у износу од 2.228.460,00.

У периоду 2022-2024. године предвиђено је да се у буџету Општине Бољевац планирају финансијска средства за спровођење следећих активности (од којих се неке активности спроводе само у једној години акционог плана, а неке се спроводе у континуитету током три године):

Редни број	Ознака активности	Активност	Финансирање из буџета ЈЛС
1	1.3.1	Одржавање манифестације „Бал Рома“	150.000,00
2	1.3.2	Манифестација „Светски дан Рома“	150.000,00
3	2.1.3	Спровођење мера активне политике запошљавања	2.000.000,00
4	3.1.2	Ангажовање здравствене медијаторке	300.000,00
5	4.3.1	Спровођење подршке у процесу озакоњења објеката у насељу „Гај“	500.000,00
6	4.4.1	Реконструкција улице у насељу Гај	3.493.997,17
7	4.4.2	Изградња водоводне мреже у насељу Боговина	45.000.000,00
8	4.4.3	Изградња канализационе мреже у насељу Боговина	11.634.018,00
II.		Укупно за спровођење других активности ЛАП-а из буџета Општине Бољевац:	63.228.015,17 Умањен за износ средстава који се обезбеди из др. извора за актив. 4.4.1, 4.4.2, 4.4.3

Одлуком о буџету Општине Бољевац, у наредним годинама важења овог локалног акционог плана, потребно је предвидети износе средстава из других извора, а у складу са релевантним информацијама о конкурсима потенцијалних донатора/финансијера у предстојећем периоду и то:

- Донације од иностраних земаља - извор 05;
- Донације од међународних организација - извор 06;

- Трансфере од других нивоа власти - извор 07;
- Добровољне трансфере од физичких и правних лица - извор 08.

Предметни извори финансирања су представљени у акционом плану са ознаком „други извори“, односно у наредној табели, према следећем:

Редни број	Ознака активности	Активност	Финансирање из других извора
1	2.1.3	Спровођење мера активне политике запошљавања	1.000.000,00
2	3.1.2	Ангажовање здравствене медијаторке	240.000,00
3	4.3.1	Спровођење подршке у процесу озакоњења објеката у насељу „Гај“	500.000,00
4	4.4.1	Реконструкција улице у насељу Гај	Није дефинисан % - цео износ је приказан у претходној табели
5	4.4.2	Изградња водоводне мреже у насељу Боговина	Није дефинисан % - цео износ је приказан у претходној табели
6	4.4.3	Изградња канализационе мреже у насељу Боговина	Није дефинисан % - цео износ је приказан у претходној табели
П.		Укупно за спровођење других активности ЛАП-а из других извора:	1.740.000,00 + износ средстава који се обезбеди за актив. 4.4.1, 4.4.2, 4.4.3

Финансирање предвиђених мера, по предложеним активностима у оквиру појединих посебних циљева из ЛАП-а, подразумева њихово буџетирање путем Одлуке о буџету Општине Бољевац у периоду спровођења акционог плана, дакле у периоду од 2022-2024, у складу са расположивим изворима финансирања у конкретној години буџетске потрошње. У складу са Упутством за израду програмског буџета, спровођење појединих мера потребно је планирати као програмску активност (текућа и континуирана делатност корисника буџета чијим спровођењем се постижу циљеви који доприносе достизању циљева програма), односно као пројекат (временски ограничен пословни подухват корисника буџета са јасно дефинисаним исходом, односно променом која се жели постићи, потребним ресурсима и управљачком структуром). Када се посматрају поједине области којима се ЛАП бави, онда поједине мере и активности по посебним циљевима припадају разним програмима локалног буџета.

Општина Бољевац ће у наредном периоду алокацију буџетских средстава потребних за реализацију мера, односно активности вршити на следећим апропријацијама:

- Активности које се реализују у оквиру ИПА 2018 пројекта – Програм 11, функција 060, Пројекат 5003
- Активност 1.3.1: Одржавање манифестације „Бал Рома“ – Програм 15, функција 160, Пројекат 4001
- Активност 1.3.2: Манифестација „Светски дан Рома“ – Програм 15, функција 160, Пројекат 4001

- Активност 2.1.3: Спровођење мера активне политике запошљавања – Програм 3, функција 160, Програмска активност 0002
- Активност 3.1.2: Ангажовање здравствене медијаторке – Програм 12, функција 740, Програмска активност 0003
- Активност 4.3.1: Спровођење подршке у процесу озакоњења објеката у насељу „Гај“ – Центар за социјални рад Програм 11, функција 090, Програмска активност 0001
- Активност 4.4.1: Реконструкција улице у насељу Гај – Програм 7, функција 451, Програмска активност 0002
- Активност 4.4.2: Изградња водоводне мреже у насељу Боговина – Програм 2, функција 630, Програмска активност 0008
- Активност 4.4.3: Изградња канализационе мреже у насељу Боговина – Програм 6, функција 520, Програмска активност 0004

8 ОКВИР ЗА ПРАЋЕЊЕ СПРОВОЂЕЊА, ВРЕДНОВАЊЕ УЧИНАКА И ИЗВЕШТАВАЊЕ

У овом поглављу постављен је основ за праћење спровођења ЛАП-а, као и вредновање учинка који ће бити постигнут његовом имплементацијом, у смислу утврђивања одговорности како за реализацију конкретних мера и активности, тако и за оствареност дефинисаних циљева ЛАП-а, затим за дефинисање рокова за извештавање, модела извештаја и одговорности за њихово састављање, а такође, и начина праћења спровођења ЛАП-а и интерне комуникације међу актерима укљученим у овај процес. Сврха овог поглавља јесте да се јасном поделом улога и одговорности, као и прецизирањем поступка спровођења, мониторинга и евалуације ЛАП-а омогући, у задатим околностима, постизање оптималних резултата за ромску заједницу општине Бољевац у односу на планиране циљеве, мере и активности.

1.1 Поступак спровођења и одговорност актера

Локални акциони план за социјално укључивање Рома и Ромкиња у општини Бољевац за период 2022-2024. године спроводи се реализацијом мера, односно пројеката и активности утврђених у поглављу - Акциони план, а одговорност за спровођење имају субјекти који су у акционом плану наведени као "носиоци", а то су органи и организационе јединице Општине Бољевац.

Спровођење мера, активности и пројеката у оквиру посебних циљева ће **пратити** Мобилни тим за инклузију Рома (у даљем тексту: Мобилни тим), а **стручне и административне послове** за потребе Мобилног тима ће обављати **Одсек за ЛЕР**.

У непосредној реализацији мера, активности и пројеката обухваћених акционим планом активно учествују актери који су у оквиру акционог плана наведени као "партнери", међу којима се, између осталог, налазе: Удружење „Друштво Ром“, Центар за социјални рад, Предшколска установа, основне школе, Национална служба за запошљавање, Дом здравља и Црвени крст.

Праћење спровођења појединачних активности и пројеката врши се преко показатеља за мерење учинака (индикатора) који су дефинисани за општи циљ, сва четири (4) посебна циља и све мере. Поступак праћења обухвата низ задатака међу којима се, између осталог, налазе:

- 1) редовна комуникација и размена информација између свих актера укључених у реализацију ЛАП-а електронским путем, одржавањем периодичних састанака и подношењем извештаја,
- 2) прикупљање свих података и информација о томе како тече реализација конкретних мера и активности, укључујући и формирање евиденција које до сада нису вођене, а битне су за вредновање учинка—обезбеђеност и утрошак буџетских средстава за реализацију ЛАП-а, поштовање временског оквира спровођења активности, ниво укључености партнера и квалитет сарадње између партнера, број крајњих корисника, оствареност планираних индикатора итд.,
- 3) дефинисање превентивних мера у случају појаве ризика који могу угрозити спровођење ЛАП-а, односно, предлагање конкретних акција за решавање проблема када се они појаве и када угрозе спровођење конкретних активности и пројеката,
- 4) информисање јавности и свих заинтересованих страна о томе како тече спровођење ЛАП-а,
- 5) припрему и подношење годишњих и трогодишњег извештаја о реализацији ЛАП-а.

У поступку праћења спровођења ЛАП-а најмање два пута годишње ће се организовати координациони састанци свих актера непосредно укључених у спровођење ЛАП-а. Састанке сазива и организује Одсек за ЛЕР у сарадњи са Мобилним тимом.

1.2 Вредновање учинка и извештавање

За разлику од мониторинга спровођења ЛАП-а који представља континуиран процес током целокупног периода на који се ЛАП усваја, евалуација, односно вредновање учинка оствареног применом ЛАП-а биће периодично рађена. **Вредновање учинка** подразумева оцену релевантности, ефикасности, ефективности и одрживости ЛАП-а у циљу његовог преиспитивања и унапређења, било у процесу његове ревизије или током новог процеса стратешког планирања.

Вредновање учинака јавних политика спроводи се уз узимање у обзир података и информација добијених од свих органа и организација које су одговорне за спровођење мера односно активности јавних политика, као и података и информација које су прибављене из других извора, а које се односе на учинке тих јавних политика.

Ex-post анализа ефеката јесте процес који омогућава сагледавање стварних позитивних и негативних, директних и индиректних ефеката које мере садржане у документу јавне политике, производе током примене, како би се утврдило да ли је неопходно предузети додатне и/или корективне мере у циљу смањења негативних ефеката на најмању могућу меру, отклањања узрока проблема насталих у току спровођења јавне политике, те постизања зацртаних циљева.

Годишњи извештај о реализацији ЛАП-а, припрема Одсек за ЛЕР и исти подноси Мобилном тиму на усвајање. Након тога се годишњи извештај доставља Општинском већу које даје сагласност на годишњи извештај најкасније до 31. марта текуће године за претходну.

Наиме, Одсек за ЛЕР ће пратити имплементацију мера, активности и пројеката и координирати све активности у вези са имплементацијом сваког посебног циља. Одсек за ЛЕР најкасније до 31. јануара текуће године доставља образац годишњег извештаја свим партнерима да га попуне у погледу остварених индикатора за мере у чијој реализацији су непосредно учествовали. Рок за прикупљање података за потребе годишњег извештаја не може бити дужи од месец дана. Одсек за ЛЕР ће, након добијања података, приступити обједињавању годишњег извештаја за све области, односно све посебне циљеве. Након тога ће Мобилни тим размотрити и усвојити извештај на који сагласност даје Општинско веће општине Бољевац.

Трогодишњи извештај о реализацији ЛАП-а припрема Одсек за ЛЕР и исти подноси Мобилном тиму на усвајање. Након тога се трогодишњи извештај доставља Општинском већу које разматра исти и доставља га Скупштини општине Бољевац најкасније у року од 120 дана по истеку треће календарске године од дана усвајања ЛАП-а.

Подела одговорности и начин припреме трогодишњег извештаја су исти као и код годишњих извештаја.

9 ЛИСТА СКРАЋЕНИЦА

ЦСР	Центар за социјални рад
ДЗ	Дом здравља
ЕУ	Европска унија
ЈКП	Јавно комунално предузеће
КОЦ	Културно-образовни центар Бољевац
ЛАП	Локални акциони план
Мобилни тим или МТ	Мобилни тим за социјалну инклузију Рома
НАЛЕД	Национална алијанса за локални економски развој
НВО	Невладине организације
НСЗ	Национална служба за запошљавање
ОЦД	Организације цивилног друштва
ОШ	Основна школа
ПУ	Предшколска установа
РС	Република Србија
Стратегија	Стратегија за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Републици Србији за период од 2016. до 2025. године
СШ	Средња школа

10 ПРИЛОЗИ

Прилог 1: Решење о формирању Мобилног тима за социјалну инклузију Рома